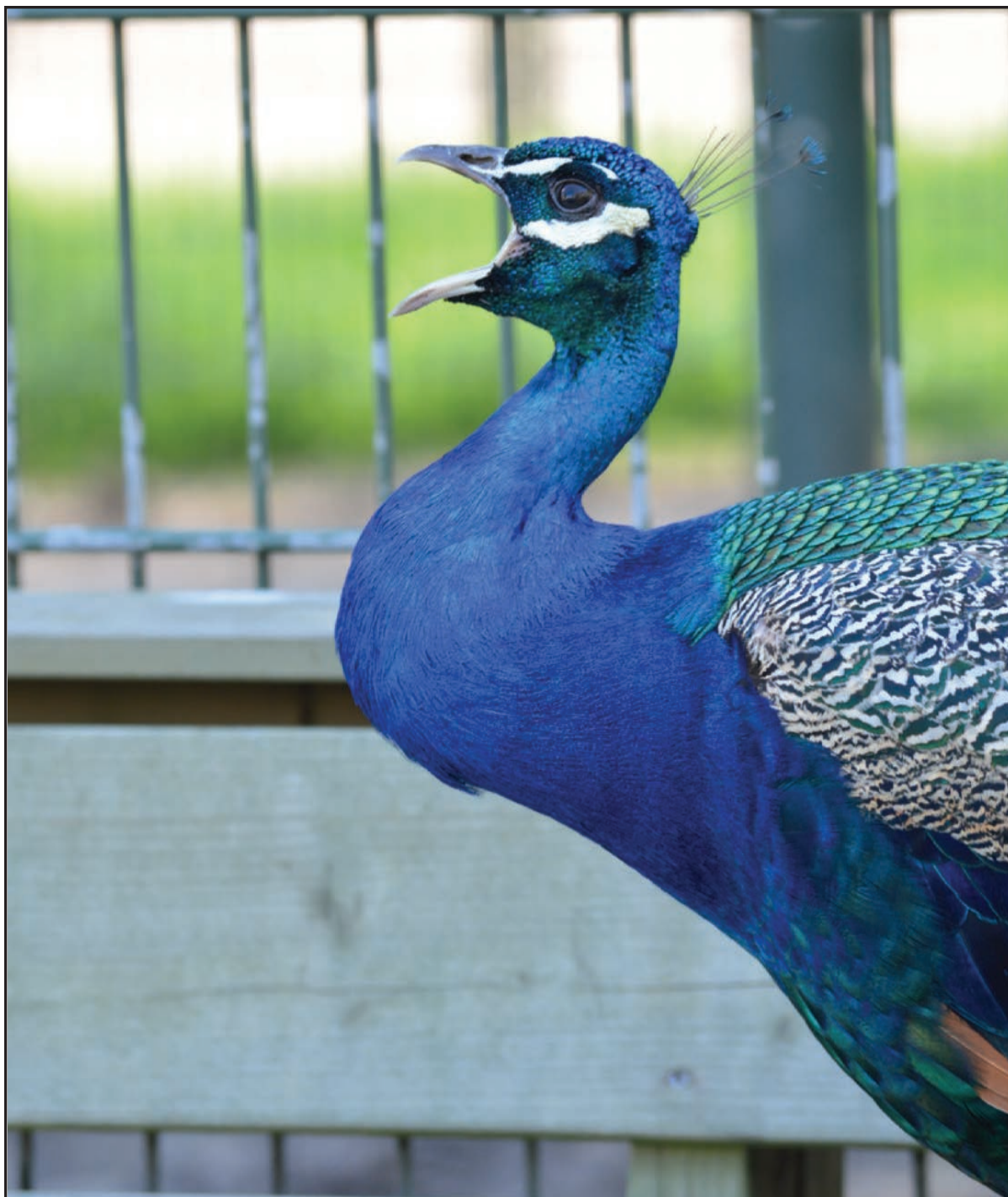

KINDERBOERDERIJ DE PIJP

JAARVERSLAG 2017

Lizzy Ansinghstraat 82, 1072 RD Amsterdam - tel. 020 - 6648303 - www.kinderboerderijdepijp.nl

Bestuur:

Voorzitter	: Too van Velzen
Secretaris	: Milou Kerkhof
Penningmeester	: Koen de Kloet
Bestuurslid	: Forra Wittermans
Bestuurslid	: Tamar Blanes

Medewerkers:

Educatie	: San Montforts
Beheer/ dierverzorging	: José Ströp Marjan Wassink
Technische dienst	: Marcel Makenbach

Postadres:

Vereniging Kinderboerderij "De Pijp"
Postbus 51265, 1007 EG Amsterdam

Telefoon: 020-6648303
Website: www.kinderboerderijdepijp.nl
E-mail: kinderboerderijdepijp@online.nl
Facebook: kinderboerderij de Pijp

Postbanknr.: NL98INGB0004626999
KvK-inschrijfnummer: 40534228

Bezoekadres kinderboerderij:

Lizzy Ansinghstraat 82, 1072 RD Amsterdam

Openingstijden:

Maandag t/m vrijdag van 11.00 uur tot 17.00 uur
In de weekenden van 13.00 tot 17.00 uur

Inhoudsopgave:

1. Voorwoord door het bestuur
 2. Overzicht prestaties 2017
 3. Educatie
 4. Verslag dierverzorging en beheer
 5. Financieel Jaarverslag
Inkomsten en uitgaven 2017
Balans 2017
Begrotingen 2019
 6. Leden en Donateurs
- Bijlage 1: Impactanalyse

1. Voorwoord door het bestuur

Voor u ligt het jaarverslag 2017 met daarin een algemene terugblik op het afgelopen jaar en een overzicht van de uitgaven in 2017. Ook het afgelopen jaar zijn we, net als andere jaren, weer volop bezig geweest met de dagelijks verzorging van onze veestapel en het onderhoud van onze opstallen en weides. Naast alle reguliere bezigheden, hebben we dit jaar een paar hoogtepunten beleefd die wij graag met u willen delen.

De nationale NL.Doet dag in maart is bijvoorbeeld zo'n hoogtepunt. Inmiddels hebben wij een groepje trouwe fans dat zich elk jaar weer enthousiast meldt. Voordeel hiervan is dat men elkaars kundes kent en de klussen daar op kan afstemmen. Dit jaar heeft de groep in een middag een groot afdak achterin de geitenwei gerealiseerd waar wij nu onze spullen droog kunnen opslaan, de ingang en het zand van het vlaamse reuzenhok, de houtsnippers in de heemspeeltuin aangevuld en een hek in de geitenwei gebouwd. Petje af voor deze groep en onze timmerheld Nandor Lobato die ook dit jaar weer zijn timmerkennis vrijwillig voor ons heeft ingezet!

Zoals elk jaar doen wij in juni mee aan de Open Tuinendag de Pijp met onze heemtuin. We zijn trots dat we kunnen melden dat onze tuin dit jaar zelfs een (geld)prijs in de wacht heeft gesleept: de Grote Mini prijs (vernoemd naar de oprichtster van de Open Tuinendag).

Sinds 2015 houden wij bijen op de boerderij en ons volk doet het uitmuntend! De prognose was dat in 2018 de eerste honing geoogst kon worden. Afgelopen augustus hebben wij 15 liter honing kunnen oogsten zonder de bijen te ontrieven van hun nodige wintervoorraad. Zo hebben wij al onze vrijwilligers en relaties eerder dan voorzien een potje eigen geslingerde honing kado kunnen doen.

In september 2017 hebben wij met 17 andere Amsterdamse kinderboerderijen en de Gemeente Amsterdam de overeenkomst Dierenwelzijn Kinderboerderijen Amsterdam getekend. De Gemeente is in 2015 een traject gestart om het dierenwelzijn daar waar nodig op de Kinderboerderijen te verbeteren en om kinderboerderijen beter te laten samen werken. Het heeft onze boerderij een goede drainaige, graszoden en een geitenspeeltoestel in de geitenwei opgeleverd en een goed contact met andere kinderboerderijen. Daarnaast faciliteert de Gemeente een aantal gerichte opleidingen voor onze medewerkers.

Onze educatiemedewerker San Monforts heeft samen met een externe een Impact Analyse van onze organisatie gemaakt. Wij waren heel nieuwsgierig of onze activiteiten rendabel zijn ten opzichte van de subsidie die wij krijgen. Wij kunnen u verzekeren dat ons maatschappelijk rendement boven verwachting goed is: "elke geïnvesteerde euro levert op jaarbasis op z'n minst 1,52 euro op". Wilt u hierover meer weten, lees de bijlage of neem dan contact met ons op. We leggen het u graag uit.

Ik zou nog pagina's zo kunnen volpennen maar ik nodig u liever uit om eens te komen kijken. Dan kunt u met eigen ogen zien hoe goed wij het hier voor elkaar hebben. Via onze goed bezochte facebookpagina kunt u op de hoogte blijven van alle leuke dingen die onze kinderboerderij organiseert. Onze facebookpagina doet het niet alleen goed bij Amsterdammers maar ook bij toeristen. Het aantal toeristen dat zijn weg naar ons weet te vinden stijgt merkbaar. Dat onze kinderboerderij zo gewaardeerd wordt door onze bezoekers, is vooral te danken aan de welwillendheid en inzet van iedereen die de Kinderboerderij een warm hart toedraagt: het Stadsdeel, Combiwel, alle leden, donateurs, bezoekers, medewerkers, de vele (jeugd)vrijwilligers en stagiaires.

Ik wil hierbij iedereen danken voor jullie enthousiasme en inzet, ook namens mijn medebestuurleden.

Too van Velzen (voorzitter)

2. Overzicht prestaties kinderboerderij 'de Pijp'

De prestaties hieronder genoemd zijn afhankelijk van vaste formatieuren en het aantal vrijwilligers dat wij tot onze beschikking hebben gehad.

- Het beheer van de kinderboerderij is zodanig uitgevoerd dat de dieren, gebouwen, erf, stallen, tuin, speeltoestellen, bankjes en de weides goed verzorgd en onderhouden zijn.
- In de heemtuin aandacht voor onderhoud (zoals snoeien, bestraten, beplanten enz).
- Aan het publiek is informatie verschaft worden over flora, fauna en milieubewustzijn in het algemeen en die van de kinderboerderij in het bijzonder.
- De kinderboerderij is 329 dagen open geweest met in het totaal een gemiddeld bezoekersaantal van 125 per dag. (De kinderboerderij is 7 dagen per week open voor het publiek). In januari en een aantal dagen in december zijn we verplicht gesloten geweest ivm de vogelgriep en op een paar feestdagen en dagen waarop we niet genoeg personeel hadden.
- Er zijn 163 (subsidie-eis is 160) lessen gegeven aan groepen kinderen van het basisonderwijs, het speciaal onderwijs en de kinderdagverblijven/peuterspeelzalen (in totaal ongeveer 4000 kinderen).
- Het bieden van gelegenheid om stage te lopen aan studenten, gemiddeld 15 per jaar, van verschillende opleidingen. Afhankelijk van aanbod vanuit de opleidingen. In 2017 hebben 6 stagiaires van de diverse dierenverzorgingsopleidingen (mbo) en 27 maatschappelijk stagiaires (middelbare school) stage bij ons gelopen. Daarnaast hebben 3 studenten Sociaal Pedagogische Hulpverlening (hbo) en 2 studenten Cultuurtel Maatschappelijk Vorming (hbo) hier hun stage volbracht.
- Het begeleiden en inwerken van minimaal 20 zeer enthousiaste jeugdvrijwilligers (buurtkinderen tussen de 8 en de 17 jaar) die, wanneer ze tijd hebben, (middagen, weekends en tijdens de schoolvakanties) komen helpen met het verzorgen van de dieren. Zij vergaderen 1 keer per 2 maanden. Voor de jeugdvrijwilligers is er een groot Halloweenfeest georganiseerd.
- Het gehele jaar door is er minimaal 5 keer per week (elke maandag, dinsdag, woensdag en als extra activiteit ook op zaterdag en zondag) de mogelijkheid geweest om met de dieren te knuffelen. Nu hebben we ook op de vrijdagochtend knuffelen ingevoerd. Deze knuffellesjes worden in het algemeen zeer druk bezocht (10 a 40 personen per keer). (De maandagmiddag is indertijd ingevoerd ipv de Beestenbende omdat deze wegens gebrek aan inschrijvingen steeds niet doorgaat) (Subsidie-eis is 2 x week). In totaal zijn er 250 knuffelmomenten geweest in 2017.
- De natuurspeelmiddag is 40 keer georganiseerd. (Tot nu toe gemiddeld 15 kinderen per keer). De leeftijd is verlaagd naar 3 jaar (ipv 4 jaar) maar dan wel onder begeleiding van een ouder.
- In de schoolvakanties (februarivakantie, meivakantie, zomervakantie, herfstvakantie) is er minimaal 3 keer per week (in totaal 24 keer) een vakantieactiviteit aangeboden (20 a 45 kinderen per activiteit). Ook voor deze activiteiten is de leeftijd is verlaagd naar 3 jaar (ipv 4 jaar) maar dan wel onder begeleiding van een ouder.
- Er is afgelopen +/- 35 keer per jaar onder begeleiding pony en ezel gereden (gemiddeld 20 kinderen per keer). Deze activiteit is volledig afhankelijk van de hoeveelheid beschikbare vrijwilligers en de weersomstandigheden. (Subsidie-eis is 30 x jaar).
- In 2017 zijn 2 buurtfeesten ondersteund met pony rijden, knutsel en knuffel activiteiten.

- Er is 1 nieuwsbrief uitgegeven. De boerderij bedient zich sinds de opkomst van de social media van digitale middelen om haar nieuwsberichten te verspreiden. De website, facebook en twitter zijn dan ook regelmatig bijgehouden, gecontroleerd en van actuele informatie voorzien.
- In het kader van het Keurmerk Kinderboerderij zijn ook in 2017 zijn alle speeltoestellen, elektra&waterinstallaties, elektrische apparaten herkeurd.

Extra prestaties (buiten subsidieverordening)

- Ongeveer 5 keer per maand met de knuffeldieren op bezoek gaan bij Geriatrische Instellingen. De prestatie is afhankelijk van de vraag vanuit de genoemde instellingen en beschikbaar transport.
- 40 maal per jaar knutselclub voor volwassenen (gemiddeld 10 personen per keer).
- Het werven, begeleiden en inwerken van de volwassen vrijwilligers. De volwassen vrijwilligers vergaderen 1 keer in de drie maanden.
- Voor de vrijwilligers is er in 2017 een borrel georganiseerd
- Er is een schapenscheerfeest en een dierendagfeest met tekenwedstrijd (kinderen en scholen uit de buurt) en exposities georganiseerd. Beide voor leden van de vereniging en de buurtbewoners. Gemiddeld 200 bezoekers.

3. Educatie 2017

Educatie op de kinderboerderij

Er kan ingeschreven worden op Kinderboerderij 'de Pijp' is erop gericht alle bevolkingsgroepen in contact te brengen met dieren, natuur, milieu, met elkaar en te betrekken bij de verzorging en het beheer van de aanwezige dieren. Door voorlichting, educatie en recreatie wordt intensief en veelsoortig gebruik van de kinderboerderij gestimuleerd.

Niet voor niets wordt de kinderboerderij dan ook door de buurtbewoners gewaardeerd en ervaren als een verbetering van het woon en leefmilieu.

Kinderen en volwassenen kunnen op de kinderboerderij in contact komen met dieren en natuur. De kinderboerderij is hierdoor een uitstekende plaats om op een aansprekende manier natuur en milieu onder de aandacht te brengen van de bezoekers. De kinderboerderij wordt zeer druk bezocht.

Uit onderzoek blijkt dat hoe jonger mensen in aanraking komen met natuuractiviteiten en dieren, hoe meer zij zich later als volwassenen betrokken voelen bij de natuur. Vaak kan er in de woonsituatie van mensen door gebrek aan leefruimte, het voorkomen van allergieën of om andere redenen het besluit genomen worden geen huisdier in het gezin op te nemen. Een kind, maar ook een volwassene, kan dan op de kinderboerderij toch met dieren omgaan of leren omgaan.

De educatieve functie van een kinderboerderij bestaat voor een groot gedeelte uit het geven van lessen, meestal aan kinderen, soms ook aan volwassenen. Deze lessen zijn vaak gebaseerd op een praktische situatie in de omgang met dieren en het verkrijgen van meer natuur en milieu besef. Kinderen die in een verstedelijkte wereld opgroeien komen in veel gevallen niet of nauwelijks in aanraking met dieren en de natuur. Uit vele onderzoeken is gebleken dat dit een onmiskenbaar nadeel is. De omgang met levende organismen heeft grote waarde voor zowel de persoonlijke als de sociale vorming van het kind. Juist in een stedelijke omgeving biedt de kinderboerderij hiervoor de mogelijkheid. Kinderen gaan op een kinderboerderij spelenderwijs met dieren om. Ze zijn bezig met levensecht materiaal en levensechte situaties, zoals geboorte, leven, ziekte en dood. Ze ontdekken door het direct contact, hoe levende organismen functioneren. Kinderen leren door te doen. Bij hun verkenning van de wereld gebruiken kinderen alle zintuigen. Kinderen 'kijken' met hun hele lijf. Als een kind iets ziet wil het dat graag vastpakken, voelen, aaien of tegen zijn wang houden. Aan kijken alleen hebben kinderen niet genoeg. De kinderboerderij is een plek waar kinderen met hun hele lijf en al doende kunnen leren.

Leerkrachten kunnen via een inroosterprogramma inschrijven voor een gastles. Zij kunnen zelf een datum en geschikte tijd inplannen. Hierdoor kunnen we nog beter aansluiten op het lesprogramma en de wensen van de verschillende scholen.

Het afgelopen jaar hebben 163 groepen (ruim 4000 kinderen) van kinderdagverblijven, basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs de kans gehad om een les te volgen op de kinderboerderij.

Lesprogramma

Men kon zich inschrijven voor een van de volgende lessen:

Boerderij ontdekspel (doe het zelf les)

Te boeken voor alle groepen. De kinderen leren het leven op de boerderij en alles wat er bij hoort ontdekken. Dit spel bestaat uit diverse opdrachten over planten, dieren, de boerderij en spelletjes.

Knuffelen voor peuters

Tijdens dit lesje kunnen jonge kinderen kennis maken met een aantal dieren van de kinderboerderij. Zij kunnen dan de dieren van dichtbij bekijken, leren hoe je de dieren moet aaien, op schoot houden en zo hun eventuele angst voor dieren overwinnen.

Dieren van heel dicht bij

In deze les krijgen de kinderen van de groepen 1 t/m 3 de kans om een aantal dieren van de kinderboerderij (zoals de kip, rat, cavia, konijn) van heel dicht bij te bekijken, aaien, ruiken, voelen, voeren, knuffelen en te vergelijken.

“Meneer de Pauw, hoe staan je ogen nou?”

Deze les voor de groepen 1 t/m 3 is bedoeld om op een speelse wijze de zintuiglijke waarneming van de kinderen te activeren. Ze moeten kijken, voelen, luisteren en ruiken om verschillende dieren thuis te kunnen brengen. De kinderen ontdekken alle hoeken van de kinderboerderij door middel van spelletjes en activiteiten die tot waarnemen en ontdekken uitnodigen. Nadruk wordt gelegd op het directe contact tussen kind en dier.

Koeken bakken

Voor de groepen 1 en 2. Na een uitleg gaan de kinderen aan de slag met kippen voeren, eieren zoeken, boter karnen, graan malen en walnoten kraken. Daarna deeg kneden, naar eigen inzicht koeken vormen en eventueel versieren met noten. De koeken gaan mee naar school en worden daar gegeten.

Kleine beestjes voor kleuters

De kinderen gaan in de tuin op zoek naar kleine beestjes. Ze verzamelen een aantal beestjes in een loeppotje. Onder de loep worden de beestjes bestudeerd op gedrag en uiterlijke kenmerken. Daarna mogen de kinderen de beestjes natekenen.

Teken een beest

Voor de groepen 3 t/m 8 was er ook de les teken een beest. Tijdens deze les gaan de kinderen ergens op de boerderij zitten met een groot tekenbord op de knieën om de dieren van de boerderij na te tekenen. Ze schetsen eerst met een potlood, om de omtrek goed te krijgen en daarna maken ze de tekening af met vetkrijt. Tot slot kleuren ze de achtergrond in met ecoline.

De Appeltaartles

Tijdens deze les voor de groepen 3 t/m 8 is het de bedoeling dat de kinderen meer inzicht krijgen in wat er allemaal moet gebeuren voordat je een lekkere appeltaart kunt eten en waar de producten die je ervoor nodig hebt vandaan komen. Ze gaan

dan kippen voeren, eieren zoeken, de koe melken, boter karnen, graan malen, appels plukken en schillen, deeg kneden en de appeltaart verder afwerken. Daarna bakken en op school lekker opeten.

Nieuw papier van oud papier

De kinderen van de groepen 4 t/m 8 kunnen tijdens deze les ontdekken dat je van oud papier weer prachtig nieuw papier kunt maken. Na een inleiding over het nut van papierrecycling en de geschiedenis van het papier maken gaan ze aan de slag met oud papier scheuren, mixen, pulp maken, scheppen met schepramen, koetsen en persen. Na afloop van de les gaan alle kinderen met prachtig handgeschept papier naar huis.

De wol les

In deze les voor de groepen 5 t/m 8 staan vezels centraal. In deze les bekijken we allerlei dierlijke en plantaardige vezels. Zo zijn we natuurlijk wol en katoen, maar ook angora en hennep en zelfs de cocons van de zijderups. We gaan proberen om wol met de hand te kaarden en te spinnen. Verder maken we nog prachtige schapjes van de wol van onze eigen schapen.

Kleine beestjes

In deze les voor de kinderen van de groepen 5 t/m 8 gaan de kinderen op zoek naar, en verzamelen kleine beestjes. Zo ontdekken ze de aanwezigheid en verscheidenheid van talloze kleine beestjes rondom de boerderij. Met een loep worden de beestjes bestudeerd op gedrag en uiterlijke kenmerken. Met behulp van een zoekkaart kunnen de beestjes op naam gebracht en eventueel nagetekend worden.

Dierenverzorging

Voor deze les voor de groepen 6 t/m 8 nemen de kinderen oude kleren en laarzen mee naar de boerderij. Daar aangekomen gaan ze allereerst de kippen voeren. Na enige uitleg over het voer en het gereedschap gaan ze de geiten en schapen voeren met hooi en biks. Als de dieren zich vol hebben gegeten gaan de kinderen met rieten, schoppen, bezems en kruiwagens aan de slag om de hokken en de stallen schoon te maken en daarna van vers stro te voorzien.

Het konijn

Deze les is bedoeld voor de groepen 4 t/m 6. De les over konijnen bestaat uit een circuit van 9 werkplekken. Op iedere werkplek wordt een aspect van het konijn belicht. De groep wordt verdeeld in groepjes van 5 a 6 kinderen waarbij voor elk groepje een begeleider gewenst is. Het doel van de les is dat de kinderen leren over; het bewegen, het voedsel, de ogen, de tast, het gedrag, het uiterlijk, de reuk, de oren en het konijn in het wild. Verder leren de kinderen op een zorgzame manier met het konijn om te gaan en kunnen ze zichzelf met het konijn vergelijken en de overeenkomsten en verschillen ontdekken.

Hen, haan en ei

Deze les is bedoeld voor de groepen 4 t/m 6. De les start met het voeren van het pluimvee op het erf van de boerderij. Daarna krijgen de kinderen aan de hand van een echte hen en een haan uitleg over het uiterlijk (veren, poten, snavel, lellen, kam krop enz.) en de leefwijze (scharrelen, pikorde enz.) van kippen. Ook wordt er aandacht besteed aan het ei en hoe een kuiken in een ei groeit.

Fantasiebeest

Deze les is bedoeld voor de groepen 3 t/m 5. Tijdens deze les komen de volgende dieren aan bod; kip, konijn, cavia, schaap, geit, varken, pony en ezel. Deze dieren worden bekeken, bevoeld en er wordt uitleg gegeven over; vacht/veren, voedsel, dag-nacht of schemer dier, ei of levend barend, het uiterlijk. Hierna gaan de kinderen in groepjes aan de slag met het maken van hun eigen fantasie dier op karton. Als ze klaar zijn moeten de kinderen een aantal vragen over hun dier kunnen beantwoorden zoals; is het een dag of een nachtdier?, wat voor geluid maakt het? enz.

1, 2, 3, 4, kwartet les dier!

Deze les is bedoeld voor de groepen 3 t/m 6. Tijdens deze les komen de volgende dieren aan bod; kip, konijn, rat, cavia, schaap, geit, varken, pony en ezel. Er wordt aandacht besteed aan de kop, poten, lichaam en staart. Daarna gaan de kinderen in groepjes van 4 aan de slag met het maken van een kwartetspel. Elk kind maakt een tekening van een onderdeel van een dier op een kartonnen kaartje. Het kwartetspel gaat mee naar school.

Poep

Voor de groepen 4 t/m 8. Tijdens deze les leren kinderen alles over poep. De les start met een kringgesprek over de voedsel, spijsvertering en poep. Daarna gaan ze zelf aan de slag. Aan de hand van foto's poep zoeken, bekijken en ontdekken van welk dier het is. Ook ruiken de kinderen geblindeerd poep en wordt de poep van verschillende dieren onder een loep bekeken en nagetekend.

De Bijenles

Tijdens deze les staat de honingbij centraal. In deze les voor de bovenbouw van de basisschool leren de kinderen van alles over bijen. Ze gaan een bijendans doen, honing proeven en ze brengen natuurlijk ook een bezoek aan onze eigen bijenkast, in een echt imkerpak om de bijen van heel dicht bij te zien.

Stages

Op de boerderij komen ook veel wat oudere kinderen stage lopen. Het afgelopen jaar hebben weer heel veel stagiaires van verschillende opleidingen de kinderboerderij weten te vinden.

Hierbij maken we onderscheid tussen leerlingen van de mbo en hbo dier/groen opleidingen/agogische opleidingen en leerlingen van het voortgezet onderwijs. De eerste groep (per jaar +/- 10) komt voor langere tijd met als doel ervaring op te doen in een "echt"

bedrijf, de tweede groep (per jaar +/- 30) komt meestal slechts een weekje 'snuffelen' aan wat hun eventueel toekomstige werk zou kunnen worden (snuffelstage) of omdat hij/zij verplicht wordt vanuit school/overheid een bijdrage leveren aan de maatschappij (maatschappelijke stagiaires).

Stagiaires met Karel de Haan en Dropie Konijn

Opleiden vrijwilligers en jeugdvrijwilligers

Ook de nieuwe (jeugd)vrijwilligers worden door middel van een inwerkperiode en gedetailleerde werkkaarten opgeleid in de dierenverzorging.

Publiekseducatie

Door middel van informatieborden, folders, speurtochten, educatieve spelletjes, knuffeluurtjes en informatie op onze website en face-book pagina wordt er ook aan publiekseducatie gedaan. De medewerkers van de kinderboerderij fungeren natuurlijk ook als vraagbaak voor het publiek.

Speurtochten en educatieve spelletjes.

Voor de bezoekers zijn in de loop der tijd verschillende speurtochten ontwikkeld met allerlei leuke en leerzame vragen over de dieren op de kinderboerderij. Ook staan op verschillende plekken op de boerderij educatieve spelletjes. Er wordt veel gebruik gemaakt van deze speurtochten en spelletjes zowel door onze vaste bezoekers als door groepen van basisscholen, van de naschoolse opvang en kinderdagverblijven.

Knutselworkshop

Elke woensdagmiddag tussen 15.00 en 16.30 uur (+/- 40 keer per jaar) wordt er in de educatieve ruimte van de kinderboerderij een vrije inloopactiviteit/knutselworkshop georganiseerd. Deze middag is bedoeld voor kinderen tussen de 3 en de 14 jaar. Aangezien er erg veel vraag was naar knutselactiviteiten voor heel jonge kinderen hebben we de start leeftijd verlaagd naar 3 jaar.

Er worden dan dingen gemaakt die in een zeer rekbaar kader van natuur en milieu educatie passen zoals zelf broodjes bakken, knutselen van waardeloos materiaal, kleien, papier maken, enz. Hierbij houden wij zoveel mogelijk rekening met de seizoenen en specifieke feestdagen bv. in december pepernoten bakken en kaarsen maken en in de herfst knutselen met bladeren, dennenappels en kastanjes enz. We maken knutsels die in een middag klaar zijn zodat de kinderen hun werkstukken direct mee naar huis kunnen nemen. Ouders die het leuk vinden om hun kind te helpen zijn natuurlijk ook van harte welkom. De knutselworkshop is gratis en hierdoor heel laagdrempelig. Een aantal kinderen komt bijna elke week en andere kinderen komen af en toe meedoen. De kinderen werken samen en helpen elkaar, de sfeer is heel gezellig en er worden mooie en lekkere dingen gemaakt.

Dieren knuffelen

Het knuffelen van de dieren is erg populair. We hebben gemerkt dat hier zeer veel behoefte aan is. Het is tijdens het knuffelen dan ook altijd bijzonder druk. Ook veel bezoekers uit andere stadsdelen komen speciaal naar onze boerderij voor het dieren knuffelen. Om aan de grote behoefte te voldoen zorgen we dat we voldoende knuffeldieren aanwezig zijn.

Alle kinderen en volwassenen die het fijn vinden om met dieren te knuffelen kunnen komen op;

maandag en dinsdag van: 16.00 tot 16.30 uur.
woensdag van: 14.00 tot 14.30 uur.

En bij voldoende personeel ook op;
vrijdag van: 11.30 tot 12.00 uur.
zaterdag en zondag van: 15.15 tot 15.45 uur.

In de educatieve ruimte kunnen ze dan onder begeleiding een konijn, cavia, kip of schildpad op schoot nemen en naar hartenlust de dieren aaien, borstelen en vertroetelen. Het afgelopen jaar is er +/-250 keer een knuffelactiviteit georganiseerd.

Knuffelen en educatieve lessen voor de B.S.O.

We krijgen steeds vaker aanvragen van de buiten schoolse opvang voor het dieren knuffelen of om een les te volgen. Om hieraan tegemoet te komen kunnen zij tijdens de schoolvakanties in de ochtenden een afspraak maken om onder begeleiding met de dieren van de kinderboerderij te knuffelen of een les te volgen.

Knuffelen voor (demente) bejaarden

Als activiteit hebben we ook het knuffelen voor (demente) bejaarden. Vanuit 5 woon en zorgcentra hebben we de vraag gehad of we met onze knuffeldieren een aantal keer per maand naar de (dementerende) bejaarden kunnen komen. Deze activiteit blijkt een groot succes. Het aaien van de dieren blijkt bij veel (dementerende) bejaarden erg veel herinneringen los te maken. Tijdens het knuffelen wordt er verteld over de dieren die zij vroeger thuis hadden en volgens het personeel praten sommige bejaarden er dagen later nog over.

De vakantie activiteiten

In de schoolvakanties worden vakantie activiteiten aangeboden. De activiteiten zijn bedoeld voor kinderen tussen de 3 en de 14 jaar. Alle activiteiten zijn gratis en hierdoor ook heel laagdrempelig.

In de februari vakantie, mei vakantie, zomer vakantie, herfst en kerstvakantie zijn er 4 keer per week vakantie activiteiten aangeboden. De vakantieactiviteiten bestaan onder andere uit koekjes bakken, kaarsen trekken, kleien, mozaïektegels maken, jam maken, T-shirt batikken, fotolijstjes versieren, pizza maken, beeldhouwen in zeep, kleine beestjes zoeken enz. De vakantie activiteiten waren ook dit jaar weer een groot succes. Elk jaar komen er weer veel kinderen en ouders op de verschillende activiteiten af (gemiddeld per activiteit tussen de 20 en 40 personen). Met heel wat improvisatie, samenwerking tussen de kinderen en veel hulp van vrijwilligers lukte het om elke activiteit te laten slagen.

De jeugdvrijwilligers

De kinderboerderij werkt niet alleen met volwassen vrijwilligers maar ook met een hele leuke groep jeugdvrijwilligers (buurtkinderen tussen de 8 en de 17 jaar).

Het begeleiden, inwerken en controleren van deze 25 zeer enthousiaste jeugdvrijwilligers die op woensdagmiddag, in het weekend en tijdens de schoolvakanties komen helpen met het verzorgen van de dieren kost veel tijd. Hierdoor kunnen er jammer genoeg niet meer dan 25 kinderen tegelijkertijd jeugdvrijwilliger zijn. Nieuwe kinderen die ook jeugdvrijwilliger willen worden komen op een wachtlijst te staan.

De jeugdvrijwilligers werken hard en verzetten veel werk. Inmiddels zijn enkele jeugd-vrijwilligers die al vanaf hun 10de jaar op de boerderij werken volwassen geworden. Zij werken nu als vrijwilligers mee op de kinderboerderij als dierenverzorgers, klussers en bestuursleden. Aangezien het de laatste jaren steeds moeilijker wordt om “goede” vrijwilligers te vinden is dit een heel welkome aanvulling op ons vrijwilligersbestand.

Knutselclub voor volwassenen

Elke vrijdagmiddag (+/- 40 keer per jaar) van 14.00 tot 16.30 uur kunnen volwassenen die graag iets met hun handen doen en creatief bezig willen zijn komen knutselen in de schaapskooi. De knutselclub wordt begeleid door Ans de Graaf. Soms maken de volwassen knutselaars prachtige voorwerpen voor de boerderij. Het is natuurlijk ook mogelijk om met een persoonlijk werkstuk bezig te zijn. Er komen elke vrijdag +/-5 mensen knutselen.

Dierendag

Elk jaar vieren we dierendag samen met onze bezoekers. Op die dag organiseren we verschillende activiteiten die druk bezocht worden.

Ook dit jaar konden bezoekers pony rijden, zich mooi laten schminken, knuffelen met de cavia's en er was een voorstelling van een clown. In de 'schaapskooi' was het zoals elk jaar weer heel druk met kinderen die de mooiste, grappigste en lekkerste hapjes aan het maken waren voor de dieren. Van appels, peren, wortels, komkommer, brood, selderie, rozijnen, radijsjes en pasta werden de meest wonderlijke en heerlijke dierensnacks gemaakt die door de kinderen zelf aan de dieren gevoerd mochten worden. De dieren hebben heerlijk gesmuld van al dat lekkers.

Wedstrijd 'Knutsel een dier'

Zoals elk jaar worden er tijdens de viering van dierendag de prijswinnaars bekend gemaakt van de jaarlijkse creatieve wedstrijd. Alle kinderen tussen de 4 en de 12 jaar mochten in de weken voor dierendag hun mooiste dierenknutsels inleveren. Al die prachtige knutsels waren tentoongesteld in de educatieve ruimte van de boerderij. De jury had wederom een zware taak om uit al die mooie knutsels te kiezen maar uiteindelijk hebben ze tien prijswinnaars gekozen. Deze kinderen kregen allemaal een groot knutselpakket en hun eigen kunstwerk in een tentoonstellingskistje. Alle kinderen die meegedaan hadden aan de wedstrijd mochten grabbelen in de grabbelton.

San Montforts (educatief medewerker kinderboerderij 'de Pijp').

Dierendag: kinderen maken groentelekkernijen voor de beesten en mogen die dan voeren.

4. Verslag dierverzorging en beheer 2017

Ook in 2017 gingen de reguliere zaken die horen bij het dieren verzorgen gewoon door: dagelijks moest er gezorgd worden voor schone en representatieve stallen, hokken en uitlopen, voldoende voer en water, soortgenoten omdat daar behoefte aan is en wat afleiding in de vorm van speelgoed en/of beweging. Er werd gevaccineerd, ontwormd en ontvlooid. Er werden medicijnen voorgeschreven en toegediend. Er waren veeartsen en een hoefsmid over de vloer. En een hele leuke jongedame die op de alternatieve geneezingstoer was met tincturen voor dieren.

Het pluimvee was maandenlang opgehokt wegens Vogelgriepdreiging waardoor hun poep niet verspreid over het erf lag, maar meer geconcentreerd op de grond van hun tenten en hokken. Een beperkt aantal mensen "deden" deze verblijven, bukten zich suf en konden geen kippendrol of ganzenflutspoep meer zien.

Vanaf begin april begon het grote varken Peppa steeds moeilijker te lopen en kon op een gegeven moment niet meer opstaan. Pijnstillers en antibiotica hielpen niet. Op 9 mei is ze geëuthanaseerd. Er werd rustig uitgekeken naar een ander varkentje, op 30 augustus arriveerde Jodi, een Husumer zeugje.

De enorme Duitse reus (of reuzin eigenlijk) Franka werd dood gevonden. Helaas worden die enorme konijnen niet zo oud.

Op het ooit-nog-aan-te-schaffen- verlanglijstje stond al een tijdje een Wallisch Schwartznase schaapje. Jammergenoeg waren er geen twee ooiën te krijgen, dus het werd er eentje, in de hoop nog ergens een vriendinnetje voor haar te vinden. Oreo kreeg of had een worminfectie, waardoor ze ernstig verzwakte. Met veel kunst-en vliegwerk, medicijnen en hapjes en een therapeutische hangmat kwam ze er weer bovenop.

De stokoude en bovenbazige Nubische geit Djibouti werd levenloosgevonden. Gestorven in haar slaap, een mooie dood voor een geit van 14 jaar oud.

Nieuwe varken Jody

Er was bij ezel en pony nog wel eens een koliekje, meestal natuurlijk tegen sluitingstijd, maar gelukkig komen veeartsen dag en nacht.

Bij liefhebbers van droge grond, zoals de ezels, komen nog wel eens schimmelinfecties aan de hoeven voor, veroorzaakt door onze hollandse nattigheid. Remedie: ontsmetten, schoon en droog proberen te houden.

Bij het populaire konijn Gijs (inmiddels met pensioen, maar indertijd nooit te beroerd om bij het uit knuffelen gaan bij senioren pontificaal op tafel te zitten en zich te gaan wassen), werd een naar abces achter het oog verwijderd. Een precare plek. Gelukkig zit hij weer bij zijn maatjes en het gaat heel goed. Dank jullie wel, dokters en assistentes van Hart van Zuid! (Die niet van hem af konden blijven, wegens zijn relaxte houding en aaibaarheid.)

Manpauw had nog maar 1 dame, de voor hem aangeschafte jonge pauwen ontwikkelden zich tot manpauwen en zijn ze terug naar de Bijlmerweide. Anders zijn de knokpartijen niet van de lucht! Dus damespauwen, meld u aan.

Ook de kalkoenen gingen naar een ander adres: de haan begon zich steeds meer op kinderen te storten en aangezien vrouwtjeskalkoenen niet zo spectaculair zijn, is het hele toom naar de polder verbannen.

Vermeld moet worden dat er door de gemeente is gesnoeid, gezaaid en gedraineerd.

Verder werd er zelf aan snoei en tuinwerk gedaan, er was niet altijd tijd voor, maar wild heeft ook wel wat en menig kind en vogeltje genoot van de tuin. Dat gold ook voor de tamme en de wilde bijen!

Ons eigen bijenvolkje doet het blijkbaar erg goed en leverde uit dank toch een onverwacht aantal minipotjes honing op. Dank bijtjes!

Ook dank aan de nijvere vrijwilligersbijtjes en het bestuur en de aardige burens en de bezoekers groot en klein, vaak met aardige complimentjes! En de stagiaires en de jeugd-vrijwilligers!

Marjan en Jose.

*Oreo,
in therapeutische
hangmat. De intensieve
zorg heeft
haar uiteindelijk er
bovenop geholpen*

5. Financieel jaarverslag

Inleiding

De subsidie wordt toegekend volgens het principe van budgetfinanciering. Kort gezegd komt het erop neer dat het accent niet meer ligt op een nauw omschreven financieel kader, waarin de diverse uitgavenposten min of meer vastliggen, maar dat men tegenwoordig afgerekend wordt op een beoordeling van de prestaties van de instelling. Daarbij worden ieder jaar de doelstellingen waaraan de instelling moet voldoen, vastgesteld en gecontroleerd. Als die gehaald zijn, wordt de subsidie toegekend.

In de praktijk betekent dit dat men vanuit het Stadsdeel, op basis van ingezonden stukken met informatie over doelstellingen en geplande activiteiten, jaarlijks bekijkt of de Kinderboerderij subsidiewaardig is. Vervolgens wordt er een subsidiebedrag vastgesteld en worden er gedurende het jaar voorschotten uitgekeerd. Na afloop van het (subsidie) jaar wordt bekeken of de georganiseerde activiteiten overeenkomen met de ingestuurde plannen. Indien dat het geval is, wordt de subsidie definitief toegekend. Mocht dit niet zo zijn, dan kan het Stadsdeel subsidiegelden terugvorderen.

Het leveren van de geplande prestaties is, naast het goed onderhouden van de dieren en hun leefomgeving, dus een belangrijk speerpunt binnen onze bedrijfsvoering.

Op de volgende pagina's staan alle financiële gegevens (begroting, explotatie, balansen en andere financiële informatie) overzichtelijk voor u weergegeven.

Een gewone doordeweekse dag

INHOUD

Opdracht

Jaarstukken 2017

Jaarrekening

Balans per 31 december 2017

Exploitatierekening 2017

Toelichting

Overige gegevens

Kinderboerderij de Pijp
Amsterdam

Aan het bestuur van
Vereniging kinderboerderij de Pijp
Postbus 51265
1007 EG Amsterdam

Amsterdam, 20 februari 2018

Geachte bestuursleden,

Deze versie is een voorlopige versie. Deze jaarrekening zou nog aan kleine veranderingen onderhevig kunnen zijn.

Opdracht

Conform uw opdracht heb ik de jaarrekening 2017 van Kinderboerderij de Pijp bestaande uit de balans per 31 december 2017 en de exploitatierekening over 2017 met de toelichting daarop samengesteld.

Tot een nadere toelichting ben ik gaarne bereid,

Vereniging Kinderboerderij de Pijp,

Koen de Kloet
Penningmeester Kinderboerderij de Pijp

Kinderboerderij de Pijp
Amsterdam

Jaarstukken 2017

- Jaarrekening
- Overige gegevens

Financieel Jaarverslag

Jaarrekening

- Balans
- Exploitatierekening
- Toelichting

Kinderboerderij de Pijp
Amsterdam

Balans per 31-12-2017

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Actief		
Vorderingen en overlopende activa	32	152
Liquide middelen	67.043	28.357
	<u>67.075</u>	<u>28.509</u>

Kinderboerderij de Pijp
Amsterdam

Balans per 31-12-2017

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Passief		
Eigen vermogen	65.343	25.896
Kortlopende schulden en overlopende passiva	1.732	2.613
	<u>67.075</u>	<u>28.509</u>

Exploitatierekening 2017

	2017	Begroot 2017	2016
	€	€	€
Exploitatiesubsidie	43.639	43.630	43.254
Verenigingsinkomsten	50.623	10.000	8.872
Omzet feesten	566	1.000	1.124
Overige inkomsten	<u>2.280</u>	<u>5.000</u>	<u>3.765</u>
Totaal inkomsten	97.108	59.630	57.015
Huisvestingskosten	38.931	19.373	17.950
Organisatiekosten	31.645	28.807	30.884
Educatiekosten	3.213	3.000	1.503
Vereniging UIT	5.596	8.450	6.683
Financiële baten en lasten	<u>17.728</u>	<u>-</u>	<u>-5</u>
Totaal uitgaven	97.108	59.630	57.015
Saldo	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u> -/-	<u><u>0</u></u>

Toelichting op de posten van de balans

	2017	2016
	€	€
Vorderingen		
Vooruitbetaalde bedragen	0	82
Nog te ontvangen inkomsten	32	70
Nog te ontvangen	32	152
 Liquide middelen		
Bankrekeningen:		
Postbank Kapitaalrekening 4626999	60.450	18.403
Postbank Betaalrekening 4626999	5.228	3.453
Postbank Beheerrekening 264791	548	180
Postbank Educatierekening 1759390	192	192
	66.418	22.228
 Kasgeld:		
Kluis	584	6.065
Educatie	41	64
	625	6.129
 Totaal liquide middelen	67.043	28.357

Toelichting op de posten van de balans

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Eigen vermogen		
Egalisatiereserve		
Stand 01-01	2.540	2.540
Mutatie	17.728	0
Stand 31-12	<u>20.268</u>	<u>2.540</u>
Bestemmingsreserve achterstandsonderhoud		
Stand 01-01	20.449	14.411
Mutatie	20.000	6.038
Stand 31-12	<u>40.449</u>	<u>20.449</u>
Bestemmingsreserve educatie		
Stand 01-01	2.906	2.906
Mutatie	1.721	0
Stand 31-12	<u>4.627</u>	<u>2.906</u>
Totaal eigen vermogen	<u>65.344</u>	<u>25.895</u>
 Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Zie Bijlage	<u>1.732</u>	<u>2.613</u>

Toelichting op de exploitatierekening

	<u>2017</u>	<u>Begroot 2017</u>	<u>2016</u>
	€	€	€
Exploitatiesubsidie			
Regulier	<u>43.639</u>	<u>43.630</u>	<u>43.254</u>
Totaal exploitatiesubsidie IN	<u>43.639</u>	<u>43.630</u>	<u>43.254</u>
Verenigingsinkomsten			
Contributies	3.248		4.660
Donaties	-		70
Giften bedrijven	2.581		1.313
Giften particulieren	2.340		400
Anonieme donaties	2.346		2.429
Legaat	<u>40.108</u>		<u>-</u>
	50.623	10.000	8.872
Omzet feesten			
Omzet schapenscheerfeest	566		1.124
Omzet Dierendag	-		-
Omzet andere feesten	<u>-</u>		<u>-</u>
	566	1000	1.124
Overige inkomsten			
Omzet Koffieautomaat	417		464
Omzet Maisapparaat	1.227		2.621
Omzet Logeren	20		38
Omzet Lessen	74		-
Omzet kleine verkoop	44		25
Gebruik locatie	200		-
Wecycle	250		500
Rente	<u>48</u>		<u>117</u>
	2.280	5000	3.765
Totaal Verenigingsinkomsten	53.469	16.000	13.761
	<u>97.108</u>	<u>59.630</u>	<u>57.015</u>

Toelichting op de exploitatierekening

	2017	Begroot 2017	2016
	€	€	€
Accommodatie			
Huisvesting			
Huur	103	103	103
Gas/Elektra	2.906	3.000	2.712
Water/Rioolrecht	1.637	1.400	2.101
Belasting onr. zaken	490	1.275	1.622
Brand verzekering	794	772	785
Onderhoud brandmiddelen	708	500	401
	6.638	7.550	7.724
Onderhoud			
Gebouwen	449		376
Dierverblijven	1.751		6
Groenvoorziening	220		1.430
Speeltoestellen	1.788		237
Terrein	1.949		127
Overig	2.274		1.589
Aanschaf/onderhoud gereedschap	571		414
Vrijval reservering	20.000		6.038
	29.002	11.823	10.217
Vervanging/Nieuwbouw	-	-	-
	0	0	0
Accommodatie overig			
Huisvesting overig	-	-	-
Aankoop speeltoestellen	3.291	-	9
	3.291	0	9
	38.931	19.373	17.950

Toelichting op de exploitatierekening

Organisatie	2017	Begroot 2017	2016
€	€	€	€
Kantoorkosten			
Printer/inkt	674	500	219
Computer	-	250	166
Website	61	60	121
Internet	320	305	328
Telefoon	527	572	619
Boekhouding	581	1.800	576
Bank kosten	298	350	310
Overige kantoorkosten	402	250	712
	2.863	4.087	3.051
Personeelskosten			
Reiskostenvergoeding	-	-	-
Kerstpaketten mee/best	448	500	398
Overige personeelskosten	350	300	68
	798	800	466
Verzekering			
Bestuursverzekering	454	450	454
WA verzekering	140	140	140
Ongevallen	168	170	168
Verzekering inventaris	508	-	503
Overig	-	-	-
	1.270	760	1.265
Vuilafvoer			
Bedrijfsafval	7.035	6.500	7.647
Papier	352	125	220
Puin	-	300	31
Mileuheffing	344	335	394
Overig	-	-	-
	7.731	7.260	8.292

Kinderboerderij de Pijp
Amsterdam

Dierv verzorging

Voer	7.200	6.500	7.699
Voorzieningen	3.574	2.750	2.812
Dierenarts	3.240	3.000	3.179
Aanschaf dieren	552	500	338
Afvoer dode dieren	52	100	20
Overig	974	500	284
	15.592	13.350	14.332

Ongedierte/Epidemieën

Ongediertebestrijding	622	500	648
Epidemiekosten	618	-	1.080
	1.240	500	1.728

Hygiëne/Kleding

Kleding	90	500	94
Ontsmettingskosten	-	-	-
	90	500	94

Scholing

Cursuskosten	974	750	1.394
Reiskosten cursus	-	50	-
Overig	-	-	-
	974	800	1.394

Overige organisatiekosten

Abonnementen	165	750	262
Overig	70	-	-
	235	750	262

30.793	28.807	30.884
---------------	---------------	---------------

Toelichting op de exploitatierekening

	<u>2017</u>	<u>Begroot 2017</u>	<u>2016</u>
	€	€	€
Educatie			
Schoollessen			
Leskosten	869	1.200	206
Administratie	362	200	362
Overig	-	100	-
	1.231	1.500	568
Workshops			
Workshopkosten	241	500	921
Vakantieprojecten	20	200	14
Overig	-	-	-
	261	700	935
Overig			
Educatieve spellen	-	600	-
Overig	-	200	-
Vrijval reserve	-	-	-
	-	800	0
	1.492	3.000	1.503

Toelichting op de exploitatierekening

	<u>2017</u>	<u>Begroot 2017</u>	<u>2016</u>
	€	€	€
Vereniging UIT			
Feesten en Activiteiten			
Schapenscheren	994	1.000	1.012
Dierendag	77	250	123
Overig	-	-	207
	<u>1.071</u>	<u>1.250</u>	<u>1.342</u>
Vrijwilligers			
Jeugd			
Sinterkerst	269	150	-
Jeugdkamp	-	250	322
Vergaderingen	-	50	-
Overig	-	-	-
	<u>269</u>	<u>450</u>	<u>322</u>
Volwassenen			
Feesten/borrels	88	700	529
Eindejaarspresentje	570	500	536
Presentjes	48	150	96
Vergaderingen	74	150	139
Overig	-	-	212
	<u>1.049</u>	<u>1.500</u>	<u>1.512</u>
Info/mailing			
Krantje/nieuwsbrief	-	250	-
Mailing	368	750	447
PR kosten	-	300	-
Overig	-	-	-
	<u>368</u>	<u>1.300</u>	<u>447</u>
Automaten			
Maisautomaat	108	250	216
Koffieautomaat	251	300	468
Overig	484	-	-
	<u>843</u>	<u>550</u>	<u>684</u>

Kinderboerderij de Pijp
Amsterdam

Huishoudelijk

Consumpties	549	850	568
Huishoudelijke art.	493	750	621
	1.104	1.600	1.189

Overig

Overige verenigingskosten	-	-	12
Bestuursvergoeding	1.500	1.500	750
Leden administratie	460	300	530
Kasverschillen	115	-	-105
	2.075	1.800	1.187
	6.448	8.450	6.683

Toelichting op de exploitatierekening

	2017	Begroot 2017	2016
	€	€	€
Financiële Baten en lasten			
Betalingsverschillen	-	-	-5
Vrijval egalisatiereserve	17.728	-	-
	17.728	-	-5
	17.728	-	-5

Toelichting op de exploitatierekening

Inkomsten en uitgaven

Vanaf 1999 wordt de subsidie toegekend volgens het principe van **budgetfinanciering**. Kort gezegd komt het erop neer dat het accent verlegd wordt van een nauw omschreven financieel kader, waarin de diverse uitgavenposten min of meer vast liggen, naar een beoordeling van de prestaties van de instelling. Daarbij worden ieder jaar de doelstellingen vastgesteld en gecontroleerd waaraan de instelling moet voldoen. Als die gehaald zijn wordt subsidie toegekend. De exploitatiesubsidie moeten we dus zien als een bijdrage in de materiële kosten om de doelstellingen te halen.

Inkomsten

De exploitatiesubsidie 2017 van het stadsdeel is met 43.639 euro 0,9 % hoger dan de 43.254 euro subsidie voor het jaar 2016.

De verenigingsinkomsten ad 53.469 euro zijn in 2017 met 39.753 euro toegenomen ten opzichte van deze inkomsten in 2016 ad 13.716 euro.

Grote giften in 2017 waren:

Stichting dierenfonds	€	120
Brinkie Muntenactie	€	500
Lobato Meubels	€	100
DEEN KB actie	€	672,30
Wielewaal	€	150
Vredeskerk	€	80
Grote Mini prijs	€	250

Giften van privépersonen worden om privacyredenen niet met namen genoemd!

In 2017 hebben wij helaas moeten vernemen dat een van onze grote donateurs is overleden. Deze donateur heeft echter wel een aanzienlijk geldbedrag aan ons nagelaten van 40.108 euro.

De opbrengsten van de maisautomaat vallen dit jaar erg tegen dit komt doordat wij een tijd dicht zijn geweest en weinig pluimvee op het erf vrij rond hadden lopen in verband met de maatregelen rond de vogelgriep.

Toelichting op de exploitatierekening

Uitgaven

Uitleg bij opvallende posten

Onderhoud:

Er is het afgelopen jaar meer onderhoud uitgevoerd dan vorige jaren. Er is relatief veel geld uitgegeven voor materialen op dagen als NL Doet om hier grote slagen te kunnen maken. Verder is er materiaal besteld en een begin gemaakt aan het dak van de Stolp-stal. Daarnaast zijn er voor de speeltoestellen vooral valondergronden aangevuld en is wederom het zandbakzand verversd.

Epidemiekosten:

Voor de vogelgriep is er een extra partytent aangeschaft om onze vogels in te huisvesten de volledige kosten van 618 euro vallen hier onder.

Scholing:

Er is een BHV cursus gehouden voor onze medewerkers deze kosten zouden voor combi wel zijn deze hebben wij alleen wederom niet ontvangen.

Reserves:

Er is een grote extra reservering gedaan voor de vervanging van de Chalet stal die al jaren op de planning staat. Eerdere jaren is deze niet vervangen doordat (grove)offertes ruim hoger uitkwamen dan ons budget. Mede door het legaat wat in 2017 is ontvangen kunnen wij nu aan de slag. Er is een aannemer die de klus aan wil gaan pakken en wij hopen dat deze de zomer van 2018 kan beginnen.

Overige baten zijn verdeeld over de reserve vrijval en educatie verdeeld.

Kinderboerderij de Pijp
Amsterdam

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben na afloop van het boekjaar geen gebeurtenissen met belangrijke financiële gevolgen plaatsgevonden, welke een invloed zouden kunnen hebben op het beeld wat in de jaarrekening wordt geschetst.

Ondertekening van de Jaarrekening
Amsterdam, 20 februari 2018

Bestuur kinderboerderij de Pijp

Kinderboerderij de Pijp
te Amsterdam

6. Leden en Donateurs

Het aantal leden en donateurs van de kinderboerderij is :

	Aantal eind 2016	Aantal eind 2017
Leden	408	402
Donateurs	264	257
Totaal	674	659

Er is voor 2017 een lichte daling in de beide aantallen waar te nemen. Dit is echter niet zorgwekkend en wij hebben er alle vertrouwen in dat er in 2018 ook weer leden bij zullen komen.

BIJLAGE 1:

Kinderboerderij de Pijp

Tracering van het maatschappelijk rendement

Impact Analyse

Kinderboerderij de Pijp

Tracering van het maatschappelijk rendement

Kinderboerderij de Pijp
Lizzy Ansinghstraat 82
1072 RD Amsterdam
www.kinderboerderijdepijp.nl

Gert R. Rebergen
& San Montforts

Amsterdam, december 2017

Als het op boeren regent, drupt het op ambachtslui.

Als het boeren goed gaat, gaat het anderen ook goed. ⁽¹⁾

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Beleidscontext	4
2.1. SKBN	4
2.2. Haagse politiek	5
2.3. Wetenschap	5
3. Kinderboerderij de Pijp	7
3.1. Missie	7
3.2. Visie	7
3.3. Doel	7
3.4. Geschiedenis	8
3.4. Organisatie	9
3.5. Educatie op de kinderboerderij	10
3.5. Kwaliteit	14
3.6. Prestaties	14
3.7. Functies	15
4. Impactmap	18
4.1. Verandering	18
4.2. Belanghebbenden en activiteiten	18
4.3. Inbreng	19
4.4. Output & outcome	20
4.5. Niet gemonetariseerde waarden	21
4.6. Impact en indicatoren	21
4.7. Impactratio	23
4.8. Toerekeningen	23
5. Beschouwing	26
Geraadpleegd	29

¹ W. Daniëls, Boerenwoordenboek. Kuux Media, Eindhoven, 2008, pag. 79

1. INLEIDING

Doen we recht aan de maatschappelijke functie van een kinderboerderij als we de omschrijving blijven hanteren: “een kinderboerderij is een voorziening waar jong en oud onder begeleiding / toezicht contact kunnen hebben met dieren”. (²)

Deze impactanalyse toont de beperktheid van deze omschrijving omdat het contact met dieren bij Kinderboerderij de Pijp in het perspectief staat van de functies ‘educatie’ en ‘cohesie’, aangevuld met een relatief kleine portie ‘recreatie’.

In december 2017 bestaat Kinderboerderij de Pijp 34½ jaar. De beheerder heeft gevraagd om een impactanalyse. Het doel van zo’n impactanalyse is dat het maatschappelijk belang (nut, rendement; de impact) van het aanbod van de kinderboerderij op het netvlies wordt verkregen.

In deze publicatie wordt verslag gedaan van de uitgevoerde impactanalyse.

De impactanalyse is vormgegeven onder gebruikmaking van aspecten van een Maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA), de methode Social Return On Investment (SROI) en de Maatschappelijke Businesscase (MBC). Wat betreft de gehanteerde methodiek laten we het bij deze opmerking. Desgewenst kan de eerstgenoemde auteur op de methodische aspecten van de analyse worden bevraagd. (³)

Het verslag opent met de beleidscontext, bestaande uit een branche specifiek samenwerkingsverband, de Haagse politiek en de wetenschap.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 in het kort Kinderboerderij de Pijp geschetst.

Hoofdstuk 4 geeft de impactanalyse die in hoofdstuk 5 in het kader van de beleidscontext en de organisationele perikelen wordt teruggezet.

Aan het eind van het slothoofdstuk zijn kansen benoemd.

De lezer wordt uitgenodigd om eventuele vragen en opmerkingen te doen toekomen aan de auteurs. Voor de adressen zie: www.izare.nl en www.kinderboerderijdepijp.nl.

² H. de Rijk, Kinderboerderijen en Dierenwelzijn. Presentatie, Den Haag, 14 oktober 2009

³ Zie ook: G.R. Rebergen, H. Hamers, H. Vos, Kantelen op impact. Brave New Books, Amsterdam, dec. 2015

2. BELEIDSCONTEXT

Sinds de zeventiger jaren van de vorige eeuw worden kinderboerderijen en dierenweides opgezet en geëxploiteerd. Inmiddels zijn er ruim 500 in Nederland.

2.1. SKBN

Ongeveer 60% van alle kinderboerderijen en dierenweides in Nederland zijn lid van de vereniging Samenwerkende KinderBoerderijen Nederland (SKBN). De samenwerking bestaat sinds 30 jaar. De SKBN voert het Keurmerk Kinderboerderijen dat is ontwikkeld in samenspraak met het Ministerie van EZ, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, de gezondheidsdienst voor Dieren, De Universiteit Utrecht / Faculteit Diergeneeskunde, GGD Nederland en HAS Kennistransfer in Den Bosch. Ook zijn de (praktische) invulling en (door)ontwikkeling een groot aantal kinderboerderijen betrokken geweest. De eerste stappen voor de ontwikkeling van het keurmerk zijn gezet in 2005. Het eerste keurmerk werd in 2006 uitgereikt. Met het keurmerk tonen de kinderboerderijen dat ze voldoen aan de wet- en regelgeving.

De vereniging formuleert haar maatschappelijke functie als volgt. “Een kinderboerderij is een unieke locatie waar bezoekers nog écht in contact kunnen komen met dieren. Daar kunnen ze een koe aaien en ontdekken hoe een varken ruikt. De kinderboerderij is er speciaal op ingericht om kinderen en volwassenen kennis te kunnen maken met de boerderijdieren. Maar dat is niet de enige functie van de kinderboerderij. Een kinderboerderij is in de ons steeds verder verstedelijkende maatschappij absoluut belangrijk om de bevolking in Nederland, jong en oud, autochtoon of allochtoon, in schoolverband of in de vrije tijd met elkaar in contact te brengen en tegelijkertijd zich te laten ontspannen, iets te leren en te ervaren over dier en natuur, milieu en duurzaamheid.

De kinderboerderij heeft inmiddels haar maatschappelijke relevantie meer dan aangetoond.

De maatschappij maakt op vele terreinen gebruik van de kinderboerderij:

- duizenden kinderen van de basisschool krijgen per jaar les op de locaties over het dier, de natuur, voedselproductie agrarische beroepen, milieu, duurzaamheid. Dit door te doen, kijken, luisteren, zien, ruiken, voelen en te proeven. Kortom: ze beleven het zelf!
- vele boerderijprojecten bij tal van instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking, psychiatrische klinieken en tehuizen voor jongeren. Daar staan de therapeutische functie, een zinvolle dagbesteding of werkplek voorop.
- duizenden vrijwilligers en professionals zijn op kinderboerderijen actief.
- honderden leerlingen van agrarische en groene scholen vinden op kinderboerderijen hun vakgerichte stages.
- in totaal ontvangen de kinderboerderijen en dierenweides tussen de 25 en 30 miljoen bezoeken op jaarbasis. Jong en oud: de sociale en culturele integratie vindt ontegenzeggelijk plaats. De kinderboerderij heeft daarmee een enorm belangrijke wijkfunctie.

Kortom: kinderboerderijen zijn van onschatbaar maatschappelijk belang.” ⁽⁴⁾

⁴ <http://www.kinderboerderijen.nl/de-kinderboerderij/de-kinderboerderij>

2.2. Haagse politiek

Getuige de verkiezingsprogramma's 2017 en de websites van politieke partijen, vindt de Haagse politiek het onderwerp kinderboerderijen en dierenweides geen (belangrijk) thema. Op de website van GroenLinks, D'66, VVD, PVV, CDA, SP, ChristenUnie en SGP is geen recentelijk standpunt te vinden. De website van de PvdA meldt dat vluchtelingen graag dieren mogen voeren op een kinderboerderij en 50 Plus bepleit eenzaamheid onder ouderen te bestrijden door ze mee te nemen naar een kinderboerderij.

De 'natuurlijke partner' van de kinderboerderijen in het politieke domein zou de Partij van de Dieren (PvdD) kunnen zijn. Het officiële standpunt van deze partij is te vinden op de website ⁽⁵⁾ en in het verkiezingsprogramma. ⁽⁶⁾ We citeren: "Kinderboerderijen zouden een educatieve functie kunnen hebben als kinderen er leren hoe ze met dieren moeten omgaan. Maar het welzijn van de gehouden dieren is vaak beneden de maat. Daarom moeten er strengere wettelijke eisen komen voor het welzijn van dieren in kinder- en stadsboerderijen. Kinderboerderijen moeten hun dieren goed huisvesten en verzorgen, passend bij het natuurlijke gedrag. Dat betekent bijvoorbeeld dat dieren voldoende ruimte hebben, dat sociale dieren in groepen worden gehouden en dat er alleen diersoorten worden gehouden die naar hun aard geschikt zijn voor een kinder- of stadsboerderij. Exotische dieren als wallaby's en lama's horen er niet thuis. Vaak wordt er door kinderboerderijen gefokt met de dieren om in het voorjaar jonge dieren te hebben. Dit lijkt leuk voor het publiek, maar de overvloedige dieren moeten aan het einde van de zomer weg van de kinderboerderij en komen dan in de handel terecht. Daarom moet er een strenger fokbeleid komen, waarbij dieren die op de kinderboerderij worden geboren, niet langer naar de slacht worden afgevoerd."

De nieuwsberichten in het jaar 2017 op de website van de dierenpartij stellen slechts misstanden aan de kaak; te weten: dat dieren louter ter vermaak worden misbruikt (7x) en dat het fokbeleid op met naam genoemde kinderboerderijen niet deugt (5x). Geen enkele keer valt er in 2017 een positief bericht of een 'best/good practice' te lezen. ⁽⁷⁾

Kennelijk ligt de focus van de PvdD op enkele negatieve aspecten van enkele praktijkvloeren van kinderboerderijen; negatieve aspecten die de tot alleen 'educatie' teruggebrachte maatschappelijke functie van kinderboerderijen volledig overvleugelen. Er kan geen goed woordje van af.

2.3. Wetenschap

In wetenschappelijke kringen wordt het belang van kinderboerderijen al geruime tijd her- en erkend. In 2006 verzamelde senior onderzoeker 'Landbouw Groen en Gezondheid' Jan Hassink, verbonden aan de Wageningse Universiteit en Research Centrum, allerlei initiatieven, waaronder het fenomeen kinderboerderijen. Majken van Dijk rapporteert de resultaten van haar onderzoek naar de ontwikkeling van kinderboerderijen aan de hand van de Rotterdamse kinderboerderijen ⁽⁸⁾.

De belangrijkste inhoudelijke bevinding is dat de onderzochte kinderboerderijen bijdragen aan de veiligheid, sociale cohesie en gezondheid van de stad.

⁵ <https://www.partijvoordedieren.nl/>

⁶ <https://www.partijvoordedieren.nl/verkiezingsprogramma-tweede-kamer-2017-2-dierenrechten>

⁷ <https://www.partijvoordedieren.nl/google?cx=002671404072649245037%3Aj5vvr36de&q=kinderboerderij&cof=FORID%3A0>

⁸ M. van Dijk, Kinderboerderijen. In: J. Hassink, (red.), Gezond door landbouw en groen; de betekenis van landbouw en groen voor de gezondheid van de stedelijke samenleving. Van Gorcum, Assen, 2006, pp. 59 – 64
Vgl. ook bijvoorbeeld <http://www.ondernemendekinderboerderijen.nl/page8/index.html>

Wat betreft de sturing merkt de onderzoeker op:

- dat het vak kinderboerderijbeheerder is uitgegroeid tot een zeer verantwoordelijke baan, die meestal meer dan fulltime is;
- dat de kinderboerderijwereld afhankelijk is van gemeentelijke subsidies, veelal vertegenwoordigd door ongeïnteresseerde ambtenaren die 'het er even bijdoen';
- dat de samenwerking met zeer diverse externe (stedelijke) organisaties veel aandacht vraagt, omdat de organisatieculturen gemakkelijk botsen, meningsverschillen en irritaties regelmatig voorkomen;
- dat er weinig ruimte is voor ondernemerskwaliteiten van de beheerder. Een goede samenwerking tussen boerderij en gemeente is van wezenlijk belang om de financiering en personele zaken goed te laten verlopen. Actieve zelfsturing is wenselijk, waarbij ruimte is voor nieuwe initiatieven en nieuwe ideeën van de werkvloer. (pag. 63/64)

Voor zover te achterhalen is een enkele keer het sociaalmaatschappelijk rendement van zorgboerderijen ⁽⁹⁾ of stadslandbouw ⁽¹⁰⁾ in beeld gebracht. Een dergelijke analyse van een kinderboerderij is niet gevonden. Een enkel bedrijf profileert zich mede op deze vorm van sociale investeren. ⁽¹¹⁾

⁹ Zie bijvoorbeeld: G.R. Rebergen, Social Return On Investment. In: J. Hassink (red.), Gezond door landbouw en groen; de betekenis van landbouw en groen voor de gezondheid van de stedelijke samenleving. Van Gorcum, Assen, 2006, pp. 215 – 219; A. Roest e.a., Using SROI and SCBA for measuring social return of Green Care in Agriculture. In: J. Dessein, B. Bock, The economics of Green Care in Agriculture. Loughborough University, Loughborough, august 2010, pp. 54 – 59

¹⁰ R. Abma e.a., Maatschappelijke kosten-batenanalyse stadslandbouw. PPO nr. 562, WUR, Wageningen, sept. 2013

¹¹ <http://www.ntpgroep.nl/index.php/nl/juni-2015/389-bouw-van-een-kinderboerderij-is-investeren-in-de-samenleving>

3. KINDERBOERDERIJ DE PIJP

Kinderboerderij de Pijp wil zich profileren als de educatieve buurtkinderboerderij in Amsterdam. De functies educatie (kinderboerderij als leerplek) en cohesie (kinderboerderij als ontmoetings-plek) willen de medewerkers en vrijwilligers voorop stellen.

3.1. Missie

De missie van Kinderboerderij de Pijp ⁽¹²⁾ kan kort en krachtig worden samengevat in de volgende slogan:

“De kinderboerderij is een ontmoetingsplaats voor iedereen; een plek waar spelenderwijs het respect, de verantwoordelijkheid en de zorgzaamheid voor (huis)dieren, natuur en samenleving bevorderd wordt”

3.2. Visie

De kinderboerderij wil graag de groene huiskamer zijn waar iedereen zich thuis voelt, waar men anderen kan ontmoeten, en waar men –via de tastzin of informatieve kanalen- in aanraking komt met fauna en flora die niet tot het stadsbeeld horen maar tot het boerderijleven. Voor de stadsjeugd in het bijzonder, opgroeiend tussen asfalt en bakstenen, wil de kinderboerderij een plek zijn waar zij, in een ongedwongen sfeer, in contact kan komen met diverse dieren en hun leefgewoontes en spelenderwijs kan ontdekken dat de voedselwaren in de winkels het eindproduct vormen van een productieketen die begint bij (boerderij)vee en gewassen.

3.3. Doel

Mensen, volwassenen en kinderen, bezoeken de boerderij. Volwassenen doen dat omdat ze belangstelling of liefde voor dieren hebben. Maar ook om aan hun kinderen die belangstelling en liefde over te dragen. En om ze te kunnen laten spelen in de zandbak, op een speeltoestel of in de tuin. En terwijl hun kinderen spelen, zitten de ouders gezellig met elkaar te praten. En iedereen mag op vaste tijden even met een dier knuffelen. Voor volwassenen en kinderen is de boerderij dus een vorm van recreatie.

Mensen, volwassenen en kinderen, die de boerderij bezoeken hebben vragen. Heeft een konijn het niet koud in de winter? Is die geit zwanger? Is die eend ziek? Waarom zit de pauw achter die kalkoen aan? Wij proberen die vragen altijd zo goed mogelijk te beantwoorden, om op die manier mensen wat bij te brengen over de dieren. Ook op school krijgen kinderen les over dieren; de school stuurt kinderen eveneens naar de boerderij, want er gaat toch niks boven een dier in het echt zien en voelen. De boerderij geeft ook lessen over dieren. De boerderij is daarom voor kinderen en volwassenen ook een vorm van educatie.

Mensen, volwassenen en kinderen, die de boerderij bezoeken zijn heel verschillend van culturele afkomst en nationaliteit. Ze komen hier om zich te ontspannen en om een antwoord op hun vragen te krijgen. En dan merken ze dat ondanks al die verschillen alle mensen met dezelfde vragen komen en evenveel behoefte aan ontspanning hebben. Vaak raken ze, zittend op een bankje of kijkend

¹² De algemene informatie omtrent Kinderboerderij de Pijp is te vinden op de website www.kinderboerderijdepijp.nl en in het informatieboekje (versie dec. 2015)

naar een boerderijdier, in gesprek met andere ouders en kinderen over bv. het weer, de omgeving, de dieren en andere zaken. De boerderij is dus een vorm van recreatie en educatie en ook een vorm van integratie.

3.4. Geschiedenis

De kinderboerderij opende officieel voor het eerst op 1 juli 1983 “haar staldeuren” voor het buurtpubliek (in samenwerking met wijkcentrum Ceintuur). Enkele jaren daarvoor was een aantal buurtbewoners op het idee gekomen om op het oude RAI-terrein een kinderboerderij te starten. De gemeente Amsterdam zag in eerste instantie niet veel in deze plannen, maar uit een wijkenquête bleek dat de plannen gesteund werden door het grootste deel van de buurtbewoners.

De kinderboerderij heeft slechts heel even de naam “kinderboerderij de Oude Raai” gedragen. Enkele maanden na haar officiële opening werd de vereniging kinderboerderij “de Dierenpijp” (nu kinderboerderij de Pijp) opgericht. Deze vereniging was nodig om het behoud van de boerderij te kunnen garanderen alsmede het beheer in goede banen te leiden. In 1984 voerde het stadsdeel een grote bezuinigingsronde. Dit was voor de vereniging een grote stimulans om zoveel mogelijk leden te werven, hetgeen uitstekend lukte. Het jaar 1986 was een belangrijk jaar: de geboorte van het eerste kalf in de Pijp en de opening van de educatieve ruimte “De Schaapskooi” (met behulp van gemeentegelden). Nu stond de boerderij definitief “op de Amsterdamse kaart”.

Een aantal jaren draaide de kinderboerderij op vrijwilligers, wat op zich lukte, maar wat de continuïteit van het voortbestaan van de kinderboerderij niet waarborgde. In 1988 werden de deelraden in Amsterdam ingesteld. De zaken van de kinderboerderij werden vanaf die datum behartigd door de afdeling Welzijn van de raad de Pijp. Aangezien de verhouding met deze raad veel beter was dan met de Centrale Stad en de boerderij enorm groeide, werd er in 1989 een aanvraag ingediend voor een betaalde beheerdersbaan op de kinderboerderij. De raad besloot dat jaar nog subsidie te verstrekken voor een formatieplaats van 24 uur per week. Deze functie werd opgedeeld in 2 kleine banen van 12 uur voor o.a. beheer van het terrein, de diervoorziening, coördinatie en begeleiding van vrijwilligers. De kinderboerderij groeide door tot een multifunctionele, goedbezochte voorziening midden in de stad waar natuur en milieu educatie hoog in het vaandel staan en allerlei activiteiten worden aangeboden voor uiteenlopende doelgroepen.

Een zwarte bladzijde in de geschiedenis van de boerderij is het jaar 1997; de boerderij werd geteisterd door een grote brand waarbij het oude hoofdgebouw totaal afbrandde. Hierbij zijn enkele dieren overleden en is er veel administratie en fotomateriaal verloren gegaan. De boerderij heeft toen korte tijd zijn deuren moeten sluiten i.v.m. de afvoer van de verbrande resten. Tijdens de bouw van het huidige hoofdgebouw is de kinderboerderij echter zoveel mogelijk open geweest.

Inspeland op de maatschappelijke trends is de kinderboerderij steeds meer en meer activiteiten en faciliteiten voor de bezoekers gaan ontwikkelen. De publieksfunctie van de kinderboerderij werd een van de speerpunten in het beleid. Er kwamen voorzieningen voor het publiek om hun verblijf te veraangenamen en/of te verlengen zoals; meer speeltoestellen en speelmaterialen, een extra zandbak, gezellige zitjes, een koffieautomaat, informatiebordjes, educatieve spelletjes verspreid over het terrein, een aantal speurtochten voor verschillende leeftijden, aanpassingen aan de dierenverblijven zodat er zoveel mogelijk direct contact tussen mens en dier mogelijk is, een leeshoek, samenwerking met Wecylce en Eeko enz.

Ook het aantal aanvragen voor gastlessen vanuit het basisonderwijs steeg flink. Om hieraan te kunnen voldoen zijn de educatie uren uitgebreid van 18 naar 32 uur per week en is de educatieve ruimte uitgebreid en verdubbeld in oppervlakte. Hierdoor kon er ook aan de alsmaar toenemende

vraag naar knuffeluurtjes en vakantieactiviteiten worden voldaan. Ook is het les aanbod in de loop van de jaren steeds verder uitgebreid, inmiddels kan er ingeschreven worden op 18 verschillende lessen.

3.4. Organisatie

Kinderboerderij de Pijp is gesitueerd in Amsterdam Zuid. De kinderboerderij is gevestigd in de Amsterdamse buurt 'de Pijp'. De Pijp is te verdelen in de Oude Pijp en de Nieuwe Pijp. De kinderboerderij ligt in de Nieuwe Pijp. De buurt staat bekend om de Albert Cuyp markt, gezellige cafés en het Sarphatipark. In de Pijp zijn er meerdere winkelstraten zoals de Ferdinand Bolstraat, Ceintuurbaan en de van Woustraat. Op het Marie Heinekenplein, Gerard Douplein en het Cornelis Troostplein vind je veel kroegjes en café's. Toeristen bezoeken vaak het museum de Heineken Experience. Tussen de drukte is de Kinderboerderij de perfecte plek voor ontspanning.

In deze buurt wonen gezinnen, expats, studenten, young professionals en 65 plussers. In de buurt zijn er opvallend veel kinderdagverblijven. Het gemiddelde inkomensniveau is onder modaal.

De kinderboerderij heeft een oppervlakte van 0,34 ha en ligt verscholen tussen het Okura hotel, een sporthal, woningen, kinderdagverblijf en een woonvoorziening voor ouderen. Op dit kleine stukje groen bevinden zich een hoofdgebouw, een educatieve ruimte, twee schuilstallen met weides, een heemtuin, kleine beestjes tuin, vijver, speeltoestellen, zandbakken en zitjes. De boerderij wordt bevolkt door een uitgebreide veestapel. We hebben 2 pony's, 2 ezels, 3 varkens, 6 geiten, 6 schapen, 20 konijnen, 20 cavia's, 3 eenden, 3 ganzen, 2 pauwen, 2 parelhoenders, 20 kippen, 2 gerbils, 3 katten, 8 ratten, 5 degoe's, volière met zangvogeltjes, een volière met parkietachtigen, 3 aquaria met vissen, kikkers, en axolotls, wandelende taken en een bijenvolk.

De kinderboerderij is een vereniging en wordt beheerd door een bestuur en vaste medewerkers die worden ondersteund door een grote groep vrijwilligers. De kinderboerderij ontvangt subsidie van de stad Amsterdam, aangevuld met donaties, giften en sponsorgelden van bedrijven en andere organisaties.

Op dit moment werken er 5 beroepskrachten (+/-2 fte) die, samen met ongeveer 20 'medewerkers', 20 volwassen- en 25 jeugdvrijwilligers, zorgen voor het draaiend houden van de boerderij; het verzorgen van de boerderijdieren, het bijhouden van de heemtuin en het onderhouden van de opstallen en het terrein. De recreatieve en (milieu)educatieve aspecten gaan op de kinderboerderij en in de heemtuin hand in hand.

De vaste medewerkers zijn in dienst van een welzijnsorganisatie die desbetreffenden heeft gedetacheerd naar Kinderboerderij de Pijp. Deze constructie is de gebruikelijke manier om een eventuele BTW-plicht voor geleverde diensten te ontlopen.

De kinderboerderij is ongeveer 360 dagen per jaar open. Gemiddeld zijn er per dag 125 bezoekers geteld. Daarbij zijn de buurtfeesten niet meegerekend. Inclusief de buurtfeesten waar meer dan 400 buurtbewoners per keer aan deelnemen, is het bereik becijferd op 46.600 bezoekers op jaarbasis.

De entree van de kinderboerderij is gratis. Dit past binnen het concept om voor iedereen toegankelijk te zijn en de toegang zo laagdrempelig mogelijk te houden. Wel geven de medewerkers en vrijwilligers aan op welke manier bezoekers de kinderboerderij kunnen steunen, zoals een gift in het donatiekastje of door lid van de vereniging te worden.

Eind 2015 telde de vereniging 394 leden en 284 donateurs (in totaal 678 personen en bedrijven).

Kostenstructuur:

Kostensoort	In €	In %
Personele kosten	167.820	75,2 %
Accommodatie & onderhoud	16.803	7,5 %
Overige personele kosten	939	0,4 %
Organisatiekosten	27.288	12,2 %
Kosten educatie	3.031	1,4 %
Verenigingskosten	7.246	3,3 %
Totaal	223.127	100 %

De balanspositie toont een werkkapitaal van rond de € 20.000, zijnde 9% van de totale kosten op jaarbasis dan wel 36% van de materiële kosten op jaarbasis.

3.5 Educatie op de kinderboerderij

Kinderboerderij 'de Pijp' is erop gericht alle bevolkingsgroepen in contact te brengen met dieren, natuur, milieu, met elkaar en te betrekken bij de verzorging en het beheer van de aanwezige dieren. Door voorlichting, educatie en recreatie wordt intensief en veelsoortig gebruik van de kinderboerderij gestimuleerd. Niet voor niets wordt de kinderboerderij dan ook door de buurtbewoners gewaardeerd en ervaren als een verbetering van het woon en leefmilieu.

Kinderen en volwassenen kunnen op de kinderboerderij in contact komen met dieren en natuur. De kinderboerderij is hierdoor een uitstekende plaats om op een aansprekende manier natuur en milieu onder de aandacht te brengen van de bezoekers. De kinderboerderij wordt dan ook zeer druk bezocht.

Uit onderzoek blijkt dat hoe jonger mensen in aanraking komen met natuuractiviteiten en dieren, hoe meer zij zich later als volwassenen betrokken voelen bij de natuur. Vaak kan er in de woonsituatie van mensen door gebrek aan leefruimte, het voorkomen van allergieën of om andere redenen het besluit genomen worden geen huisdier in het gezin op te nemen. Een kind, maar ook een volwassene, kan dan op de kinderboerderij toch met dieren omgaan of leren omgaan.

De educatieve functie van een kinderboerderij bestaat voor een groot gedeelte uit het geven van lessen, meestal aan kinderen, soms ook aan volwassenen. Deze lessen zijn vaak gebaseerd op een praktische situatie in de omgang met dieren en het verkrijgen van meer natuur en milieu besef. Kinderen die in een verstedelijkte wereld opgroeien komen in veel gevallen niet of nauwelijks in aanraking met dieren en de natuur. Uit vele onderzoeken is gebleken dat dit een onmiskenbaar nadeel is. De omgang met levende organismen heeft grote waarde voor zowel de persoonlijke als de sociale vorming van het kind. Juist in een stedelijke omgeving biedt de kinderboerderij hiervoor de mogelijkheid. Kinderen gaan op een kinderboerderij spelenderwijs met dieren om. Ze zijn bezig met levensecht materiaal en levensechte situaties, zoals geboorte, leven, ziekte en dood. Ze ontdekken door het direct contact, hoe levende organismen functioneren.

Kinderen leren door te doen. Bij hun verkenning van de wereld gebruiken kinderen alle zintuigen. Kinderen 'kijken' met hun hele lijf. Als een kind iets ziet wil het dat graag vastpakken, voelen, aaien

of tegen zijn wang houden. Aan kijken alleen hebben kinderen niet genoeg. De kinderboerderij is een plek waar kinderen met hun hele lijf en al doende kunnen leren.

Leerkrachten kunnen via een inroosterprogramma inschrijven voor een gastles. Zij kunnen zelf een datum en geschikte tijd inplannen. Hierdoor kunnen we nog beter aansluiten op het lesprogramma en de wensen van de verschillende scholen. Er kan ingeschreven worden op de volgende lessen:

Boerderij ontdekspel (doe het zelf les)

Te boeken voor alle groepen. De kinderen leren het leven op de boerderij en alles wat er bij hoort ontdekken. Dit spel bestaat uit diverse opdrachten over planten, dieren, de boerderij en spelletjes.

Knuffelen voor peuters

Tijdens dit lesje kunnen jonge kinderen kennis maken met een aantal dieren van de kinderboerderij. Zij kunnen dan de dieren van dichtbij bekijken, leren hoe je de dieren moet aaien, op schoot houden en zo hun eventuele angst voor dieren overwinnen.

Dieren van heel dicht bij

In deze les krijgen de kinderen van de groepen 1 t/m 3 de kans om een aantal dieren van de kinderboerderij (zoals de kip, rat, cavia, konijn) van heel dicht bij te bekijken, aaien, ruiken, voelen, voeren, knuffelen en te vergelijken.

“Meneer de Pauw, hoe staan je ogen nou?”

Deze les voor de groepen 1 t/m 3 is bedoeld om op een speelse wijze de zintuiglijke waarneming van de kinderen te activeren. Ze moeten kijken, voelen, luisteren en ruiken om verschillende dieren thuis te kunnen brengen. De kinderen ontdekken alle hoeken van de kinderboerderij door middel van spelletjes en activiteiten die tot waarnemen en ontdekken uitnodigen. Nadruk wordt gelegd op het directe contact tussen kind en dier.

Koeken bakken

Voor de groepen 1 en 2. Na een uitleg gaan de kinderen aan de slag met kippen voeren, eieren zoeken, boter karnen, graan malen en walnoten kraken. Daarna deeg kneden, naar eigen inzicht koeken vormen en eventueel versieren met noten. De koeken gaan mee naar school en worden daar gegeten.

Kleine beestjes voor kleuters

De kinderen gaan in de tuin op zoek naar kleine beestjes. Ze verzamelen een aantal beestjes in een loeppotje. Onder de loep worden de beestjes bestudeerd op gedrag en uiterlijke kenmerken. Daarna mogen de kinderen de beestjes natekenen.

Teken een beest

Voor de groepen 3 t/m 8 was er ook de les teken een beest. Tijdens deze les gaan de kinderen ergens op de boerderij zitten met een groot tekenbord op de knieën om de dieren van de boerderij na te tekenen. Ze schetsen eerst met een potlood, om de omtrek goed te krijgen en daarna maken ze de tekening af met vetkrijt. Tot slot kleuren ze de achtergrond in met ecoline.

De Appeltaartles

Tijdens deze les voor de groepen 3 t/m 8 is het de bedoeling dat de kinderen meer inzicht krijgen in wat er allemaal moet gebeuren voordat je een lekkere appeltaart kunt eten en waar de producten die je ervoor nodig hebt vandaan komen. Ze gaan dan kippen voeren, eieren zoeken, de koe

melken, boter karnen, graan malen, appels plukken en schillen, deeg kneden en de appeltaart verder afwerken. Daarna bakken en op school lekker opeten.

Nieuw papier van oud papier

De kinderen van de groepen 4 t/m 8 kunnen tijdens deze les ontdekken dat je van oud papier weer prachtig nieuw papier kunt maken. Na een inleiding over het nut van papierrecycling en de geschiedenis van het papier maken gaan ze aan de slag met oud papier scheuren, mixen, pulp maken, scheppen met schepramen, koetsen en persen. Na afloop van de les gaan alle kinderen met prachtig handgeschept papier naar huis.

De wol les

In deze les voor de groepen 5 t/m 8 staan vezels centraal. In deze les bekijken we allerlei dierlijke en plantaardige vezels. Zo zijn we natuurlijk wol en katoen, maar ook angora en hennep en zelfs de cocons van de zijderups. We gaan proberen om wol met de hand te kaarden en te spinnen. Verder maken we nog prachtige schaapjes van de wol van onze eigen schapen.

Kleine beestjes

In deze les voor de kinderen van de groepen 5 t/m 8 gaan de kinderen op zoek naar, en verzamelen kleine beestjes. Zo ontdekken ze de aanwezigheid en verscheidenheid van talloze kleine beestjes rondom de boerderij. Met een loep worden de beestjes bestudeerd op gedrag en uiterlijke kenmerken. Met behulp van een zoekkaart kunnen de beestjes op naam gebracht en eventueel nagetekend worden.

Dierenverzorging

Voor deze les voor de groepen 6 t/m 8 nemen de kinderen oude kleren en laarzen mee naar de boerderij. Daar aangekomen gaan ze allereerst de kippen voeren. Na enige uitleg over het voer en het gereedschap gaan ze de geiten en schapen voeren met hooi en biks. Als de dieren zich vol hebben gegeten gaan de kinderen met rieken, schoppen, bezems en kruiwagens aan de slag om de hokken en de stallen schoon te maken en daarna van vers stro te voorzien.

Het konijn

Deze les is bedoeld voor de groepen 4 t/m 6. De les over konijnen bestaat uit een circuit van 9 werkplekken. Op iedere werkplek wordt een aspect van het konijn belicht. De groep wordt verdeeld in groepjes van 5 a 6 kinderen waarbij voor elk groepje een begeleider gewenst is. Het doel van de les is dat de kinderen leren over; het bewegen, het voedsel, de ogen, de tast, het gedrag, het uiterlijk, de reuk, de oren en het konijn in het wild. Verder leren de kinderen op een zorgzame manier met het konijn om te gaan en kunnen ze zichzelf met het konijn vergelijken en de overeenkomsten en verschillen ontdekken.

Hen, haan en ei

Deze les is bedoeld voor de groepen 4 t/m 6. De les start met het voeren van het pluimvee op het erf van de boerderij. Daarna krijgen de kinderen aan de hand van een echte hen en een haan uitleg over het uiterlijk (veren, poten, snavel, lellen, kam krop enz.) en de leefwijze (scharrelen, pikorde enz.) van kippen. Ook wordt er aandacht besteed aan het ei en hoe een kuiken in een ei groeit.

Fantasiebeest

Deze les is bedoeld voor de groepen 3 t/m 5. Tijdens deze les komen de volgende dieren aan bod; kip, konijn, cavia, schaap, geit, varken, pony en ezel. Deze dieren worden bekeken, bevoeld en er wordt uitleg gegeven over; vacht/veren, voedsel, dag- nacht of schemer dier, ei of levend barend,

het uiterlijk. Hierna gaan de kinderen in groepjes aan de slag met het maken van hun eigen fantasie dier op karton. Als ze klaar zijn moeten de kinderen een aantal vragen over hun dier kunnen beantwoorden zoals; is het een dag of een nachtdier?, wat voor geluid maakt het? enz.

1, 2, 3, 4, kwartet les dier!

Deze les is bedoeld voor de groepen 3 t/m 6. Tijdens deze les komen de volgende dieren aan bod; kip, konijn, rat, cavia, schaap, geit, varken, pony en ezel. Er wordt aandacht besteed aan de kop, poten, lichaam en staart. Daarna gaan de kinderen in groepjes van 4 aan de slag met het maken van een kwartetspel. Elk kind maakt een tekening van een onderdeel van een dier op een kartonnen kaartje. Het kwartetspel gaat mee naar school.

Poep

Voor de groepen 4 t/m 8. Tijdens deze les leren kinderen alles over poep. De les start met een kringgesprek over de voedsel, spijsvertering en poep. Daarna gaan ze zelf aan de slag. Aan de hand van foto's poep zoeken, nekijken en ontdekken van welk dier het is. Ook ruiken de kinderen geblindeerd poep en wordt de poep van verschillende dieren onder een loep bekeken en nagetekend.

De Bijen les

Tijdens deze les staat de honingbij centraal. In deze les voor de bovenbouw van de basisschool leren de kinderen van alles over bijen. Ze gaan een bijendans doen, honing proeven en ze brengen natuurlijk ook een bezoek aan onze eigen bijenkast, in een echt imkerpak om de bijen van heel dicht bij te zien.

Stages

Op de boerderij komen ook veel wat oudere kinderen stage lopen. Hierbij maken we onderscheid tussen leerlingen van de mbo en hbo dier/groen opleidingen/agogische opleidingen en leerlingen van het voortgezet onderwijs. De eerste groep (per jaar +/- 10) komt voor langere tijd met als doel ervaring op te doen in een "echt" bedrijf, de tweede groep (per jaar +/- 30) komt meestal slechts een weekje 'snuffelen' aan wat hun eventueel toekomstige werk zou kunnen worden (snuffelstage) of omdat hij/zij verplicht wordt vanuit school/overheid een bijdrage leveren aan de maatschappij (maatschappelijke stagiaires).

Opleiden vrijwilligers en jeugdvrijwilligers

Ook de nieuwe (jeugd)vrijwilligers worden door middel van een inwerkperiode en gedetailleerde werkkaarten opgeleid in de dierenverzorging.

Publiekseducatie

Door middel van informatieborden, folders, speurtochten, educatieve spelletjes, knuffeluurtjes en informatie op onze website en facebook pagina wordt er ook aan publiekseducatie gedaan. De medewerkers van de kinderboerderij fungeren natuurlijk ook als vraagbaak voor het publiek.

3.5. Kwaliteit

Het type organisatie (non-profit instelling met een lokaal georiënteerde sociale doelstelling) en de kwaliteit is als volgt geborgd.

- **Keurmerk kinderboerderijen**

De Vereniging Samenwerkende KinderBoerderijen Nederland (VSKBN) geeft het Keurmerk Kinderboerderijen af. Zie verder § 2.1.

- **Keurmerk zoönose verantwoord bedrijf**

Zoönosen zijn ziekten die van dier op mens kunnen overgaan en kunnen door zowel zieke als gezonde dieren worden verspreid. Kinderboerderij de Pijp heeft een uitgebreid zoönosenprotocol.

- **SBB erkend leerbedrijf**

SBB staat voor Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). Beroepsonderwijs en bedrijfsleven werken in SBB samen om studenten de beste praktijkopleiding te geven met uitzicht op een baan. Bedrijven krijgen zo steeds de vakmensen die ze nodig hebben. Samen wordt gewerkt aan thema's als erkenning, beroepspraktijkvorming en kwalificaties en diploma's. ⁽¹³⁾

- **ANBI status**

Aan Kinderboerderij de Pijp heeft de Belastingdienst de status van Algemeen Nut Beogende Instelling verleend; kortweg de ANBI-status. ⁽¹⁴⁾

3.6. Prestaties

Een opsomming van de prestaties van de kinderboerderij, gerealiseerd in het boekjaar 2016. ⁽¹⁵⁾

- Het beheer van de kinderboerderij wordt elk jaar zodanig uitgevoerd dat de dieren, gebouwen, erf, stallen, tuin, speeltoestellen, bankjes en de weides goed verzorgd en onderhouden zijn.
- In de heemtuin is er aandacht voor onderhoud (snoeien, bestraten, beplanten, enz.).
- Aan het publiek wordt informatie verschaft worden over flora, fauna en milieubewustzijn in het algemeen en die van de kinderboerderij in het bijzonder.
- De kinderboerderij is ± 360 dagen per jaar open met in het totaal een gemiddeld bezoekersaantal van 125 bezoekers per dag. De kinderboerderij is 7 dagen per week open voor het publiek. Er komen ± 45000 bezoekers op jaarbasis.
- Er worden ± 160 klassikale lessen gegeven aan groepen kinderen van het basisonderwijs, het speciaal onderwijs en de kinderdagverblijven/ peuterspeelzalen.
- De kinderboerderij biedt gelegenheid om stage te lopen aan studenten van verschillende opleidingen. In 2016 hebben 7 stagiaires van de diverse dierenverzorgingsopleidingen, drie stagiaires Sociaal Pedagogisch Werk en 30 maatschappelijk stagiaires stage gelopen.

¹³ <https://www.s-bb.nl/over-sbb>

¹⁴

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/bijzondere_regelingen/goede_doelen/algemeen_nut_beogende_instellingen/

¹⁵ Bron: Jaarverslag 2016

- Het begeleiden en inwerken van minimaal 25 zeer enthousiaste jeugdvrijwilligers (buurtkinderen tussen de 8 en de 17 jaar) die, wanneer ze tijd hebben, (middagen, weekends en tijdens de schoolvakanties) komen helpen met het verzorgen van de dieren.
- Instrueren, begeleiden van 22 vrijwilligers.
- Een tweede groep zogenoemde 'meewerkers' (¹⁶), in totaal 22 personen, is doorverwezen door zorginstanties (HVO, Jellinek, UWV/DWI, Vrijwilligerscentrale); bijvoorbeeld om in een gemoedelijke werkomgeving te herstellen van een burn-out.
- De kinderboerderij ontvangt per week $\pm$ 10 groepen van de naschoolse opvang en kinderdagverblijven.
- Voor het publiek is er 5 keer per week de mogelijkheid om onder begeleiding met de dieren te knuffelen. Deze knuffellesjes worden in het algemeen zeer druk bezocht (10 à 40 personen per keer).
- De natuurspeelmiddag (knutselworkshop) wordt $\pm$ 40 keer georganiseerd. Gemiddeld nemen hieraan 15 kinderen per keer deel.
- Elke week komt een persoon met een verstandelijke beperking met een begeleider gedurende 5 uur naar de kinderboerderij.
- In de schoolvakanties (meivakantie, zomervakantie, herfstvakantie) is er 4 keer per week (in totaal 12 keer) een vakantieactiviteit aangeboden (20 à 30 kinderen per activiteit).
- Er wordt gemiddeld 35 keer per jaar onder begeleiding pony gereden (gemiddeld 20 kinderen per keer).
- Er worden 2 buurtfeesten ondersteund met pony rijden, knutsel- en knuffelactiviteiten.
- De boerderij bedient zich sinds de opkomst van de sociale media van digitale middelen om haar nieuwsberichten te verspreiden. De website, Facebook en Twitter zijn dan ook regelmatig bijgehouden, gecontroleerd en van actuele informatie voorzien.
- Ongeveer 5 keer per maand wordt met de knuffeldieren op bezoek gaan bij geriatrische instellingen.
- 20 maal per jaar is er een knutselclub voor volwassenen (gemiddeld 5 personen per keer).
- Het werven, begeleiden en inwerken van de volwassen vrijwilligers.
- Twee keer per jaar wordt er een groot feest 'het Schapenscheerfeest' en dierendag georganiseerd. Beide feesten zijn voor leden van de vereniging en de buurtbewoners.
- Er worden jaarlijks een aantal groot onderhoudsklussen uitgevoerd.
- De kinderboerderij wordt als oefenterrein voor blinde geleidehonden gebruikt.

3.7. Functies

Een kinderboerderij is een bedrijf. Maar geen gewoon bedrijf. Een gewoon bedrijf produceert iets en verkoopt dat met een marge (winst). Wat levert een kinderboerderij en wat is dan de winst die een kinderboerderij maakt? Kinderboerderij de Pijp is een sociaal bedrijf zonder winstoogmerk. (¹⁷) Een kinderboerderij levert vooral ervaringen. Die ervaringen kunnen weer kennis opleveren, maar ook gewoon een goed gevoel. Een goed gevoel voor jezelf, én ook voor andere mensen. Als vrijwilliger kom je hier werken, omdat je van dieren, kinderen, de natuur, een combinatie van die

¹⁶ Het gaat om personen waarvan wordt verwacht dat er werk wordt verzet in het kader van 'arbeidsmatige activering' (arbeidsmatige participatie, re-integratie, sociale activering). Er is bij deze groep geen sprake van een werkgever-werknemer verhouding zoals geformaliseerd in een arbeidsovereenkomst. We noemen deze personen meewerkers (i.p.v. medewerkers).

¹⁷ A. Smit, J. Minderhoud, Bedrijven met een dubbel doel. TNO Arbeid, Hoofddorp, 2003. A. Smit e.a., Sociale economie en lokale overheid. TNO Kwaliteit van Leven, Hoofddorp, 2007

drie houdt; omdat je een kinderboerderij een mooie voorziening vindt en die wil ondersteunen. Bezoekers komen hier ook om van de dieren en de natuur te genieten. Een kinderboerderij probeert bij bezoeker en vrijwilliger de kennis over dieren te vergroten, maar ook dat goede gevoel mogelijk te maken, te stimuleren en in goede banen te leiden. En dat is dan de winst die de kinderboerderij maakt.

Kinderboerderij de Pijp kent drie functies; te weten:

- recreatie – als de kinderboerderij voor de bezoeker een plek is om in te lopen.
- educatie – als de kinderboerderij voor de bezoeker een plek is om iets te leren.
- cohesie – als de kinderboerderij voor de bezoeker een plek is om elkaar te ontmoeten, om iets voor elkaar te betekenen.

Deze functies refereren aan de wijze waarop de bezoeker binnenkomt, aan de volgorde van activiteiten en aan het door de bezoeker gewenste eindresultaat.

In schema (¹⁸):

Functie	Typering van de plek	Wijze van binnenkomen	Volgorde van activiteiten	Gewenst eindresultaat
Recreatie	inlooplek	vrijblijvend	eenmalig	pret (in ...)
Educatie	leerplek	op afspraak	opgebouwd	iets leren
Cohesie	samenkomstplek	overeengekomen	zich herhalend	iets 'maken' (¹⁹)

Toelichting

Als iemand (²⁰) naar een zogenoemde inlooplek gaat, mag zij daar op het door haar gewenst moment, vallend binnen de openingstijden, geheel vrijblijvend binnenkomen; dat wil zeggen zonder vergaande verplichtingen, anders dan de bij de voordeur bekende, zoals de plicht een consumptie te bestellen. Niemand wordt door de uitbater van de plek verplicht om nogmaals de inlooplek te bezoeken. Bij een volgende bezoek wordt niet verwacht dat het vorige bezoek bij de bezoeker iets teweeg heeft gebracht. Dat bedoelen we met de kwalificering dat elk bezoek in principe een eenmalig bezoek is. De bezoeker bezoekt de inlooplek louter voor haar eigen plezier, dan wel vanwege haar plezier in 'iets' dat op die inlooplek min of meer toevallig aanwezig is. Andere voorbeelden van een inlooplek is het informatiecentrum, het restaurant, het café en het warenhuis c.q. de woonboulevard.

Op een leerplek komen bezoekers bijeen om iets te leren. De docent presenteert de kennis en kunde in een zekere methodisch-didactische opbouw waardoor de bezoekers uitgenodigd worden om meerdere keren aanwezig te zijn, als meerdere lesmomenten nodig zijn om te leren wat men wenst te leren. Het eindresultaat is dat er iets is geleerd. Andere voorbeelden van een leerplek zijn de school, het cursuscentrum en het museum.

Op een samenkomstplek staat centraal 'het samen zijn'. Veelal komen de bezoekers op afspraak bij elkaar, dan wel in de wetenschap dat anderen meestal ook op een bepaald moment naar die

¹⁸ Ontleend aan: G.R. Rebergen, Wat te doen met wie? Een verslag van een reorganisatie als discussieboek. Brinkgreven, Deventer, 1991, pag. 89

¹⁹ Waarmee bedoeld: iets produceren, iets tot stand brengen.

²⁰ Om 'hij/zij' en 'hem/haar' te vermijden, kiezen we consequent voor de vrouwelijke vorm, waaronder overigens alle menselijke verschijningsvormen (genders) zijn begrepen.

bepaalde plek gaan vanwege de kans om elkaar aldaar te treffen. De verwachte zich herhalende patronen liggen ten grondslag aan de samenkomstplek. Met elkaar wordt er op een samenkomstplek iets tot stand gebracht. Als bezoekers dus onderling afspreken om elke vrijdagavond naar het café om de hoek te gaan, of dat door de herhaling gewoon van elkaar weten, is dat café voor de ene bezoeker een samenkomstplek, voor een ander een inlooppark. Andere voorbeelden van een samenkomstplekken zijn het bankje op het plein, de kerk, het theehuis en het restaurant.

4. IMPACTMAP

De impactmap bestaat uit de elementen: verandering, belanghebbende partijen en activiteiten, inbreng, output & outcome, impact en indicatoren, berekeningen.

4.1. Verandering

Kinderboerderij de Pijp wil zich profileren als de educatieve kinderboerderij in Amsterdam.

De driedelige maatschappelijke functie van de kinderboerderij is de uitwerking van de missie van de organisatie. Het doel valt samen met de functie van de organisatie en is niet verder geconcretiseerd. Dat het aanbod van de kinderboerderij in een maatschappelijke behoefte voorziet, tonen de prestaties onomwonden. Van een geoperationaliseerde verandering is daarentegen geen sprake. De dagelijkse beslommeringen en de periodieke kopzorgen om de continuïteit van de kinderboerderij te waarborgen, slokken alle energie op. De ruimte om een gewenste verandering met belanghebbende partijen te duiden en vervolgens om te zetten in planmatige acties, mede gebaseerd op een businesscase, is er nauwelijks. Het gebrek aan voldoende financiële zekerheden, zet de focus steeds weer op de korte termijn.

Deze impacttracering probeert onderbouwde openingen te formuleren die Kinderboerderij de Pijp naar een stabielere financiële positie kunnen leiden.

Inhoudelijk meerjarenbeleid is in goed overleg met alle belanghebbende partijen tegelijkertijd met de ontwikkeling van een stevige financiële ondergrond neer te zetten.

4.2. Belanghebbenden en activiteiten

Van de functies en bijbehorende typering van de plek beredeneerd, identificeren we de volgende directe belanghebbende partijen en de activiteiten:

Recreatie – inloopplek:

- binnenlopers, waaronder begrepen iedereen die niet aan een specifieke activiteit deelneemt en ook de verzoeken om eenmalige informatie te verstrekken (functie: algemene informatieverstrekking).

Educatie – leerplek:

- bezoekers voor knuffellesjes;
- bezoekers voor knutselworkshop;
- knutselclub volwassenen;
- bezoekers voor naschoolse opvang;
- bezoekers voor klassikale lessen;
- bezoekers voor de vakantieactiviteit;
- bezoekers voor het pony rijden;
- medewerkers voor arbeidsmatige activering.

Cohesie – samenkomstplek:

- vrijwilligers;
- buurtbewoners bij buurtfeesten;
- bewoners van de geriatrische instelling;
- jeugdvrijwilligers opleiden.

In het kielzog van voornoemde belanghebbende partijen staan als belanghebbenden:

- werkende ouders;
- scholen (primair onderwijs, speciaal onderwijs, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen);
- lokale overheid;
- geriatrische instelling.

Deze kielzogbelanghebbenden komen niet zelf naar de kinderboerderij maar hebben er belang bij dat de kinderboerderij haar diensten levert (bijvoorbeeld werkende ouders i.v.m. naschoolse opvang). We spreken van een tweede kring van belanghebbenden.

In een derde schil rondom Kinderboerderij de Pijp is het aantal belanghebbende partijen aan te vullen, maar om de impact niet te overdrijven en behoudend te gaan calculeren, beperken we ons tot de eerste twee kringen van belanghebbende partijen.

De lokale overheid vervult de rol van investeerder in het sociale domein.

De vrijwilligers hebben de rol van investeerder in tijd, zonder tegenprestatie.

De betaalde medewerkers zijn meegenomen in de kostenstructuur en vervullen daarnaast de rol van investeerder in tijd, in de vorm van onbetaald overwerk.

De baten komen in handen van de buurtbewoners (binnenlopers, jeugdvrijwilligers, bezoekers: kinderen en volwassenen), werkende ouders, scholen, lokale overheid (inclusief medewerkers) en een geriatrische instelling.

4.3. Inbreng

Kinderboerderij de Pijp ontvangt subsidie van de gemeente Amsterdam op basis van de geleverde prestaties (budgetfinanciering). De definitieve subsidie wordt achteraf vastgesteld, na het boekjaar. Jaarlijks wordt door het stadsdeel bekeken of de kinderboerderij subsidiewaardig is. In principe kan de subsidie elk jaar dus worden verminderd, vermeerderd, zelfs stopgezet. De kinderboerderij wordt gerund door betaalde medewerkers en vrijwilligers. De exploitatiesubsidie betreft een bijdrage ter dekking van de personele en de materiële kosten.

De totale omzet bedraagt € 223.305. Bovenop de omzet komt de investering van de betaalde medewerkers in tijd (overwerk) om de kinderboerderij naar behoren te beheren. De inbreng c.q. totale investering in Kinderboerderij de Pijp bestaat dus uit de inkomsten in geld (subsidie + overige inkomsten) en de financiële waarde van de extra tijd die door de betaalde medewerkers wordt geïnvesteerd.

Bronnen, gebaseerd op de jaarcijfers 2015 en 2016:

Bron	Inbreng in €	Inbreng in %
Gemeentelijke subsidie personele kosten	167.820	68,3 %
Gemeentelijke subsidie materiële kosten	43.254	17,6 %
Onbetaald overwerk betaalde medewerkers ⁽²¹⁾	22.500	9,2 %
Verenigingsinkomsten	7.222	2,9 %
Feesten	366	0,1 %
Overige inkomsten	4.643	1,9 %
Totaal	245.805	100 %

4.4. Output & outcome

De in 2016 gerealiseerde prestaties zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Activiteit	Aantal events	Aantal deelnemers	Bereik
Als inlooplek:			
- binnenlopers	360 dagen per jaar	gemiddeld 75 personen	27.000
Als leerplek:			
- knuffellesjes	5 x per week, 50 weken	gemiddeld 25 kinderen	6.250
- vakantieactiviteit	12 x per jaar	gemiddeld 25 kinderen	300
- pony rijden	35 x per jaar	gemiddeld 20 kinderen	700
- naschoolse opvang	10 groepen per week, à 2 uur, 40 weken	gemiddeld 15 kinderen per groep	6.000
- knutselworkshop	40 x per jaar, à 1 uur	gemiddeld 15 kinderen	600
- knutselclub volwassenen	20 x per jaar, à 1 uur	gemiddeld 5 personen	100
- klassikale lessen	160 x per jaar à 4 uur	gemiddeld 25 kinderen	4.000
- meewerken	149 uur/week op afspraak	20 meewerkers	---
Als samenkomstplek:			
- vrijwilligers	91 uur wekelijks op afspraak	22 personen	---
- buurtfeesten	4 x per jaar	> 400 buurtbewoners	1.600
- bewoners geriatrische instelling	5 x per maand, à 2 uur	groep	---
- begeleiding jeugdvrijwilligers	op middagen, weekenden, vakanties	25 jeugdigen	---
Totaal			46.550 contacten

²¹ Uit urenregistraties is gebleken dat de betaalde medewerkers op jaarbasis 380 uur vrije tijd investeren aan onbetaald overwerk opdat de beheerderstaken juist, volledig en tijdig worden uitgevoerd. Deze taken zijn niet in handen te leggen van een vrijwilliger. Daarnaast wordt 4 uur per week besteed aan de begeleiding van vrijwilligers en nog eens 4 uur per week aan werkbegeleiding van personen die niet zelfstandig (genoeg) kunnen werken. Berekening: 380 uur + (2 x 4 uur x 50 weken) = 780 uur op jaarbasis = 0,5 fte = € 22.500 (inclusief werkgeverslasten).

4.5. Niet gemonetariseerde waarden

- Enkele creaties van waarde zijn niet in euro's uitgedrukt omdat deze in maatschappelijk perspectief gezien niet worden gemonetariseerd; te weten: bieden van stageplekken en de begeleiding van stagiair(e)s;
- kinderboerderij wordt als oefenterrein voor blindengeleidehonden gebruikt.

Andere aspecten van de waardecreatie laten zich niet gemakkelijk houdbaar en verdedigbaar monetariseren.

a. Om de impact van het vrijwilligerswerk op de kinderboerderij te meten, zouden diepte-interviews afgenomen moeten worden bij alle c.q. een representatief aantal vrijwilligers. Vanwege de bewerkelijkheid daarvan laten we deze impact een niet gemonetariseerde waarde.

b. Kinderboerderij de Pijp creëert als werkplek voor medewerkers waarde, bijvoorbeeld omdat het werken de terugkeer naar betaald werk wordt bevorderd c.q. mogelijk gemaakt, of de consumptie van duurdere zorg wordt voorkomen c.q. verminderd. De impact op de uitkering, ziektekosten en dergelijke, kan helaas niet worden becijferd, omdat detailinformatie ontbreekt. Ook deze impact monetariseren we derhalve niet.

c. Dat de kinderboerderij als plek wordt gebruikt voor de één-op-één begeleiding van een persoon met een verstandelijke beperking, laat zich vanwege de hoeveelheid contacten en openingstijden nauwelijks uitdrukken in euro's. Omdat er geen sprake is van begeleiding, zouden we ons kunnen beperken tot de toerekening van een heel klein deel van de materiële kosten, opgehoogd met een overhead percentage conform de kostenstructuur van Kinderboerderij de Pijp. ⁽²²⁾

4.6. Impact en indicatoren

In onderstaande tabel is de output/outcome van de activiteiten omschreven, geïndiceerd en op basis daarvan omgezet in de impact uitgedrukt in euro's.

Output/outcome	Toelichting	Indicator	Impact in €
Als werkplek:			
- betaalde medewerkers	loonsom	167.820	167.820
Als inloopplek			
- binnenlopers	toezicht, info-verstrekking	1 host, 360 dagen = 1,4 fte ⁽²³⁾	36.108
Als leerplek:			
- knuffellessen	6.250 kinderen	€ 2 per kind ⁽²⁴⁾	12.500
- vakantieactiviteit	300 kinderen	€ 10 per kind ⁽²⁵⁾	3.000

²² De berekening van de totale materiële kosten + een overheadpercentage, gedeeld door het gemiddeld aantal bezoeken per uur of per dagdeel, geëxtrapoleerd op jaarbasis, geeft als resultaat ongeveer € 1,50 per bezoek. Een en ander is in het kader van deze impactanalyse niet relevant.

²³ Berekeningsgrondslag: minimumloon volwassenen.

²⁴ Minimale bijdrage in de kosten.

²⁵ Minimale bijdrage in de kosten.

- pony rijden	700 kinderen à gemiddeld 1,5 uur	€ 27,81 per dagdeel ⁽²⁶⁾	7.300
- naschoolse opvang	1200 uur	€ 5,75 per uur ⁽²⁷⁾	6.900
- knutselworkshop	40 uur	40 uur activiteiten-begeleiding à € 50 ⁽²⁸⁾	2.000
- knutselclub volwassenen	20 uur	20 uur activiteiten-begeleiding à € 50	1.000
- klassikale lessen	4.000 kinderen = 160 klassen à 4 uur	640 uur lerares basisschool ⁽²⁹⁾	14.745
- arbeidsmatige activering	149 uur per week	€ 30,91 per dagdeel ⁽³⁰⁾	57.570
Als samenkomstplek:			
- vrijwilligers	22 personen	€ 1.500 per persoon ⁽³¹⁾	33.000
- buurtfeesten	1.600 contacten	vermaakuitje à € 15 ⁽³²⁾	24.000
- bewoners geriatrische instelling	10 uur per maand = 120 uur	120 uur activiteiten- begeleiding à € 50	6.000
- begeleiding jeugd-vrijwilligers	gem. 1 dag per week begeleiding	50 uur activiteiten- begeleiding à € 50	2.500
Totaal			374.443

²⁶ We rekenen met € 27,81 als dagdeeltarief dagbesteding, categorie 'Meedoen en meewerken', geleverd door een gecontracteerde organisatie. 700 kinderen à 1,5 uur gemiddeld = 1.050 uur : 4 = 262,5 dagdelen à € 27,81 = € 7.300. Bron: B&W Amsterdam, Financieel besluit maatschappelijke ondersteuning Amsterdam 2017.

Gemeente Amsterdam, 1 juni 2017

²⁷ <https://www.belastingdienst.nl>

²⁸ We rekenen met een laag ZZP tarief in casu € 50 per uur; in de wetenschap dat de kosten in loondienst ongeveer 70% hoger liggen en het minimum ZZP tarief zonder opbouw pensioen en bijkomende kosten ongeveer 30% lager. Bron: <http://www.zzp-tarief.nl/>

²⁹ Uitgaande van een ervaren leerkracht in het primair onderwijs, rekenen we met € 18 bruto per uur + 28% werkgeverslasten. Berekening: $640 \times (18 + 28\%) = € 14.745$. NB: met dank aan Jenneke Westland.

Bron: <https://www.aob.nl/wp-content/uploads/2017/04/Cao-primair-onderwijs-2016-2017.pdf>

³⁰ Het gemiddelde tarief voor arbeidsmatige activering dat in Amsterdam wordt betaald, bedraagt € 30,91 per dagdeel. Berekening: 149 uur per week = 37,25 dagdeel per week x 50 weken = 1.862,5 dagdelen op jaarbasis x € 30,91 = € 57.570. Bron: B&W Amsterdam, Financieel besluit maatschappelijke ondersteuning Amsterdam 2017. Gemeente Amsterdam, 1 juni 2017

³¹ De maatschappelijke waarde van vrijwilligerswerk kan op verschillende manieren worden gemonetariseerd.

Grofweg worden drie indicatoren gebruikt: a. kosten van vervangende arbeid, b. de belastingvrije vrijwilligersvergoeding, en c. de gecijferde totale maatschappelijke waarde van vrijwilligerswerk gedeeld door het aantal vrijwilligers in Nederland. Als we het vrijwilligerswerk zouden waarderen met als indicator de kosten van vervangende arbeid, is de financiële waarde gelijk te stellen aan 2,6 fte (ongeveer € 112.500). De 22 vrijwilligers zijn immers gemiddeld 91 uur per week aanwezig op de kinderboerderij.

Hier waarderen we het vrijwilligerswerk met als indicator de belastingvrije vrijwilligersvergoeding (€ 1.500 per vrijwilliger per jaar). Dit bedrag ligt op jaarbasis enkele honderden euro's hoger dan de berekeningsmethode met als indicator de totale maatschappelijke waarde van vrijwilligerswerk gedeeld door het aantal vrijwilligers in Nederland. Vrijwilligerswerk draagt ook zachte waarden in zich, zoals welbevinden, geluk beleving, genoeg om iets voor de buurt c.q. anderen betekenen. Deze zachte waarden waarderen we niet apart, omdat daarvoor een diepte-analyse dient te worden uitgevoerd.

³² G.R. Rebergen, Uit & in de ban; impactanalyse Achterban werkt. Brave New Books, Amsterdam, maart 2017.

4.7. Impactratio

De inbreng (zijnde € 245.805) beschouwen we als een investering in het ecologische, sociale en onderwijsmatige doel van de kinderboerderij.

Het gecalculerde maatschappelijk rendement bedraagt € 374.443.

De impactratio is $374.443 : 245.805 = 1.52$.

Dat wil zeggen dat elke geïnvesteerde euro op jaarbasis op z'n minst € 1,52 oplevert.

Op z'n minst, omdat enkele creaties van waarde niet zijn gemonetariseerd.

4.8. Toerekeningen

Met deze impactanalyse is het onberekenbare van het toeval (groten)deels in euro's berekend. Kijken we naar de belanghebbenden aan wie welk deel van het berekende toeval ten goede komt.

Bovenmatige prestatie

Ten opzichte van de gemeentelijke subsidieverordening presteert de kinderboerderij bovenmatig. De surplus prestaties betreffen de activiteiten:

- bezoek met knuffeldieren aan bewoners geriatrische instelling. Waarde: € 6.000;
- knutselclub volwassenen. Waarde: € 1.000;
- opleiden en begeleiden van jeugdvrijwilligers. Waarde: 2.500;
- buurtfeesten. Waarde € 24.000.

De optelsom van deze waardecreaties bedraagt 16% surplus prestaties op de subsidie ter dekking van personele en materiële kosten.

Opbrengsten naar functie

In onderstaande tabel zijn de opbrengsten verdeeld over de functies van de kinderboerderij.

De kosten van de functie 'werkplek' zijn gelijkelijk verdeeld over de drie andere functies: als inlooplek, als leerplek en als ontmoetingsplek.

Functie	Type plek	Berekening	Opbrengst	In %
Recreatie	Als inlooplek	$36.108 + \frac{1}{3} \times € 167.820 =$	92.048	24,6 %
Educatie	Als leerplek	$105.015 + \frac{1}{3} \times € 167.820 =$	160.955	43,0 %
Cohesie	Als ontmoetingsplek	$65.500 + \frac{1}{3} \times € 167.820 =$	121.440	32,4 %
Totaal			374.443	100 %

De berekende maatschappelijke waarde van de kinderboerderij betreft dus vooral de educatieve functie, in iets mindere mate de cohesieve functie en het minst de recreatieve functie.

Dat Kinderboerderij de Pijp zich wil profileren als 'de educatieve kinderboerderij in Amsterdam, waarbij educatie en cohesie voorop staat', wordt dus ruimschoots waargemaakt.

In totaal bestaat het maatschappelijk rendement voor 75% uit rendementen die verzameld kunnen worden onder de functies educatie en cohesie.

Opbrengsten naar belanghebbende

De opbrengsten vallen toe aan verschillende belanghebbende partijen. In onderstaande tabel brengen we per belanghebbende partij de opbrengsten in beeld.

We roepen in herinnering dat de baten in handen komen van de buurtbewoners en de lokale overheid als 'hoeder van het lokale collectieve belang' (binnenlopers, jeugdvrijwilligers, bezoekers: kinderen en volwassenen), werkende ouders, scholen en een geriatrische instelling en de lokale overheid.

Belanghebbende	Activiteit	Impact in €	Totalen	In %
Buurtbewoners Lokale overheid	Toezicht, info-verstrekking	36.108	346.789	92,6 %
	Knuffellessen	12.500		
	Vakantieactiviteit	3.000		
	Pony rijden	7.300		
	Knutselworkshop	2.000		
	Knutselclub volwassenen	1.000		
	Buurtfeesten	24.000		
	Jeugd vrijwilligers	2.500		
	Meewerkers	57.570		
	Beheer & begeleiding	167.820		
	Vrijwilligers	33.000		
Scholen	Klassikale lessen	14.745	14.745	3,9 %
Werkende ouders	Naschoolse opvang	6.900	6.900	1,9%
Geriatrische instelling	Bezoeken	6.000	6.000	1,6%
Totaal			374.434	100 %

De investeringen brengen we in de navolgende tabel in verband met de toegerekende opbrengsten:

Investeerder	Inbreng	Opbrengsten	Impactratio
Buurtbewoners Lokale overheid + overige inkomsten	223.305	346.789	1.55
Scholen	0	14.745	---
Werkende ouders	0	6.900	---
Geriatrische instelling	0	6.000	---
Betaalde medewerkers	22.500	0	---

Een belangrijk deel van de opbrengsten die toevallen aan de buurtbewoners / lokale overheid bestaat uit de factor 'meewerkers'. De vraag kan worden gesteld welke instantie de financiële last van dergelijke 'arbeidsmatige activering' behoort te dragen: de lokale overheid, het UWV, werkgevers, de zorgsector, de welzijnssector?

Nadere analyse van deze functie kan op deze vraag een passend antwoord geven.

5. BESCHOUWING

Een kinderboerderij levert 'ervaringen'.

De ervaringen zijn kennis- en kundegeoriënteerd, maar ook sociaal van aard. Plezier om er te zijn, vaak ook om erbij te horen, zijn de primaire redenen om de kinderboerderij te bezoeken. De mogelijkheden om gezamenlijk of in alle rust alleen met dieren om te gaan en van de natuur te genieten, zijn basaal.

Achterliggende belangen reiken natuurlijk verder. Denk aan:

- het belang van werkende ouders om hun kinderen in goede handen te laten zijn tijdens de buitenschoolse uren;
- het belang van scholen die ecologische kennis en kunde bij de kinderboerderij ophalen;
- het belang van mensen die als meewerker de gelegenheid wordt geboden om te werken aan de terugkeer naar betaald werk;
- het belang van buurtbewoners die een deel van hun sociaal leven via de kinderboerderij invullen.

People, Planet, Passie

De beheerder van een kinderboerderij moet een passioneel persoon zijn die omwille van de kwaliteit van de P van Planeet en de bezoekende kinderen en volwassenen (P van Personen), de P van Passie inbrengt ter compensatie van de magere p van profit. Van werken bij een kinderboerderij wordt je zeker niet rijk, net zoals bij (alle) andere gesubsidieerde lokale organisaties. De jaarlijkse begrotingsrondes zijn steeds weer geweldloze gevechten om de centen, in de wetenschap dat schraalhans ook de navolgende jaren keukenmeester zal blijven.

Supportstructuren

Kinderboerderijen moeten veelal op eigen kracht hun weg in lokale verbanden vinden om zichzelf in stand te houden en te ontwikkelen. Men kan hooguit bij elkaar terecht in verenigingsverband (SKBN; § 2.1.) Supportstructuren voor kinderboerderijen zijn verder nauwelijks aanwezig.

De Haagse politiek is niet geïnteresseerd. Een enkele politicus maakt zich druk over (vermeende) misstanden wat betreft het dierenwelzijn. Zie verder § 2.2.

Het trefwoord 'kinderboerderij' scoort op de website van het Ministerie VWS 133 hits. Bijna alle hits gaan over algemene zaken als vuurwerk, vogelgriep, Q-koorts, hygiëneprotocol, fokbeleid, dieren voor vermaak, enz. Een enkele hit stamt uit het jaar 2017. Eenmaal wordt een kinderboerderij in Sliedrecht als goede praktijk opgevoerd ⁽³³⁾ en in april 2017 ontving één vrijwilliger bij en tevens bestuurslid van een kinderboerderij een lintje. ⁽³⁴⁾

De Federatie Landbouw & Zorg richt zich exclusief op zorgboerderijen. ⁽³⁵⁾

Sommige gemeenten hebben ooit een beleidsnota Kinderboerderijen het licht doen zien. Meestal dateren deze nota's van jaren geleden. ⁽³⁶⁾

³³ Kids & Koffie op de kinderboerderij. In: I. Brons, K. Kaptein, Van nul tot later als ik groot ben. Ministerie VWS, Den Haag, sept. 2017

³⁴ Staatscourant, Koninklijke onderscheidingen. Den Haag, 26 april 2017

³⁵ <http://www.landbouwzorg.nl/index.php?pagid=171>

³⁶ Afdeling WOS Gemeente Valkenswaard, Beleidsnota Kinderboerderijen Gemeente Valkenswaard. Valkenswaard, augustus 2002; L. Schiltmans, Kinderboerderij(en) in Oost-Watergraafsmeer. Amsterdam, aug. 2009

Het maatschappelijk belang van kinderboerderijen wordt echter algemeen her- en erkend. Maar die (h)erkenning leidt niet tot meerjarige zekerheidstellingen die nodig zijn voor het realiseren van organisationeel beleid op de middellange termijn. De exploitatie hobbelt veelal in een éénjaarlijkse cyclus van begrotingsronde naar begrotingsronde. Een adequate balanspositie laat zich dan ook niet opbouwen.

De branche oftewel economische sector (³⁷) 'kinderboerderijen en dierenweides' is veel te klein om ruim aandacht te krijgen van nationale, regionale en lokale beleidsvoorbereiders.

Kinderboerderijen zijn niet in te voegen in één duidelijke beleidscategorie. De functionele driedeling 'recreatie', 'educatie' en 'cohesie' toont dat de diensten geleverd door kinderboerderijen de grenzen tussen (ambtelijke, politieke, deskundologische, wetenschappelijke) beleidscategorieën overschrijden. In Nederland blijft het ingewikkeld om de financiering van voorzieningen die meerdere doelen op meerdere beleidsterreinen dienen, geregeld te krijgen. Het is pingpongen tussen Zkv en Wlz, tussen Zkv en Wmo, tussen Wlz en Wmo, tussen eigen regie en voorziening, tussen maatwerkvoorziening en voorliggende voorziening, tussen gemeentefonds en onderwijs, enz. enz.

Daarbij komt dat er in de praktijk onder de vlag van 'dierenweides en kinderboerderijen' vele variaties voorkomen, variaties wat betreft vrijwel alle aspecten van de inhoud (producten en diensten) en de bedrijfsvoering.

Lokaal steunsysteem

Kinderboerderij de Pijp acteert sterk lokaal, bovenal ten behoeve van de buurtbewoners in De Pijp. Omdat de kinderboerderij zich op de buurtbewoners richt, is het van belang om lokaal een supportstructuur om de organisatie heen te bouwen. Globale doelen van een dergelijke structuur kunnen zijn:

- de organisatie van ruimte om de kinderboerderij verder te ontwikkelen in maatschappelijk perspectief;
- de organisatie van financiële zekerheden op de middellange termijn;
- de ondersteuning 'om niet' bij bedrijfsmatige en bureaucratische processen.

Van de kant van buurtbewoners (bezoekers en vrijwilligers), bedrijven en de vaste medewerkers wordt al de nodige support verkregen.

De getrapte betaalbaarstelling van de subsidie voor de personele lasten, is een extra overlegniveau ingevoegd, waardoor de door de kinderboerderij gewenste meerjarige financiële zekerheidstelling moeizaam op de juiste overlegtafel is te leggen.

³⁷ Een **branche** wordt ook wel een economische sector genoemd. Het is een naam voor alle bedrijven die werken in een bepaalde categorie diensten en producten,

Kansen

Op basis van de uitgevoerde impactanalyse zijn enkele kansen geïdentificeerd; te weten:

- de discussie over de functie en de financiering van het aanbod aan medewerkers aangaan;
- de bovennormatieve productie (het verschil tussen de eisen die de subsidiegever stelt en de werkelijke productie) verzilveren;
- de facilitering van de ontwikkeling van ondernemerschap vanuit Kinderboerderij de Pijp aankaarten bij de subsidiegever;
- de waardecreatie voor scholen, werkende ouders en een geriatrische instelling bij de betreffende organisaties op passende overlegtafels ter sprake brengen.

GRR/SM, dec. 2017

GERAADPLEEGD

Abma, R. e.a., Maatschappelijke kosten-batenanalyse stadslandbouw. PPO nr. 562, WUR, Wageningen, sept. 2013

Afdeling WOS, Beleidsnota Kinderboerderijen Gem. Valkenswaard. Valkenswaard, aug. 2002

Bestuur Kinderboerderij de Pijp, Informatieboekje. Amsterdam, dec. 2015

Brons, I., K. Kaptein, Van nul tot later als ik groot ben. Ministerie VWS, Den Haag, sept. 2017

B&W Amsterdam, Financieel besluit maatschappelijke ondersteuning Amsterdam 2017.
Gemeente Amsterdam, 1 juni 2017

Daniëls, W., Boerenwoordenboek. Kuux Media, Eindhoven, 2008

Dessein, J., B. Bock, The economics of Green Care in Agriculture. Loughborough University, Loughborough, august 2010

Hassink, J. (red.), Gezond door landbouw en groen. Van Gorcum, Assen, 2006

<http://www.landbouwzorg.nl/index.php?pagid=171>

<http://www.ntpgroep.nl>

<http://www.ondernemendekinderboerderijen.nl/page8/index.html>

<http://www.kinderboerderijen.nl/de-kinderboerderij/de-kinderboerderij>

<http://www.zzptarief.nl/>

<https://www.aob.nl/wp-content/uploads/2017/04/Cao-primair-onderwijs-2016-2017.pdf>

<https://www.belastingdienst.nl>

<https://www.partijvoordedieren.nl/>

<https://www.s-bb.nl/over-sbb>

Rebergen, G.R., Wat te doen met wie? Brinkgreven, Deventer, 1991

Rebergen, G.R., H. Hamers, H. Vos, Kantelen op impact. Brave New Books, dec. 2015

Rebergen, G.R., Uit & in de ban. Brave New Books, Amsterdam, maart 2017.

Rijk, H. de, Kinderboerderijen en Dierenwelzijn. Presentatie, Den Haag, 14 oktober 2009

Schiltmans, L., Kinderboerderij(en) in Oost-Watergraafsmeer. Amsterdam, aug. 2009

Smit, A., J. Minderhoud, Bedrijven met een dubbel doel. TNO Arbeid, Hoofddorp, 2003

Smit A., e.a. , Sociale economie en lokale overheid. TNO Kwaliteit van Leven, Hoofddorp, 2007

Staatscourant, Koninklijke onderscheidingen. Den Haag, 26 april 2017

www.izare.nl

www.kinderboerderijdepijp.nl